Ч. 149 (14.398). Львів, неділя 5. липня 1936. Pocztowa opłata oplacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Як воно було у Кречовичах?

60 СОТИКІВ ЗА ДЕНЬ ПРАЦІ!

ВАРШАВА, 4. 7. ПАТ. Первісно економічне тло страйку в Кречовичах набрало опісля політичного характеру. Хоча делегат Польської Академії Наук, що є власником місцевого двора, запевнив робітників, що піднесе платні, вони не перервали страйку. Юрба зажадала, щоб увільнити арештованих за підбурювання до страйку, колиж командант поліційного відділу, що стеріг двора, асп. Пацерковський відповів, що їх уже відвезли до Ряшева, юрба заатакувала двір, ранячи асп. Пацерковського та кількох поліцаїв; тоді поліція вжила зброї. Страйк триває.

ПРИЧИНА ЗАВОРУШЕНЬ.

У кречовицькому дворі були умовини праці гірші як в околиці: за день праці платили всего 60 сотиків! Останніми часами робітники висунули домагання, щоб їхні зарібки піднесли до висоти платень у доокличних добрах кн. Любомірських. Хід страйку був зовсім спокійний, щойно арештування страйкового комітету спровокувало селян до кровавих подій.

(Слід згадати, що в Кречовичах є греко-католицька парохія та церква; місцеве гр.-кат. населення почувається українцями, хоча й уживає польської мови).

„Роботнік" закидає поліції, що вона занадто поквапно вживає зброї.

ПРЕМ. СЛАВОЙ-СКЛАДКОВСЬКИЙ У ПЕРЕВОРЩИНІ.

ПЕРЕМИШЛЬ, 4. 7. ПАТ. Премієр вернувся з воєводою до Перемишля, там провів пів години у приватному характері, опісля через Ярослав виїхав він до Переворська і Кречович, а звідтіля до Ряшева. Там відбув нараду з львівським і краківським воєводою

Байдужість у Женеві.

ОСТАННІЙ ДЕНЬ НАРАД.

ЖЕНЕВА, 4. 7. ПАТ. Нині в год. 8.30 зібрався під проводом Ван Зелянда малий редакційний комітет; він склав текст резолюції, який президія зборів приняла в год. 9.30. В год. 11.30 зібралася пленарна сесія зборів, щоб затвердити резолюцію, на год. 15.30 скликано координаційний комітет, щоб вирішити технічні подробиці припинення санкцій; опісля Ліга займеться Данцігом. Як бачимо, Ліга полагоджує важні справи з великим поспіхом, недбало, — наради йдуть в атмосфері байдужности й апатії.

Негусового внеску про позичку для Абісинії не розглядатимуть зовсім.

ФРАНЦІЯ ВДОВОЛЕНА З ПАКТУ ЛІГИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 4. 7. ПАТ. Мін. Дельбос виголосив на зборах Ліги Націй промову, висловившись рішуче проти ревізії самого пакту Ліги. Французький уряд годиться, щоб лише уліпшити пакт у практиці, а саме вважає, що санкції слід вводити не поступнево, лише одночасно господарські, фінансові та військові

ПЕРЕД НОВОЮ БАТАЛІЄЮ В ПАЛАТІ ГРОМАД.

ЛЬОНДОН, 4. 7. Райтер. В кулюарах палати говорять, що після повороту Ідена до Льондону опозиція приступить до генеральної дискусії про закордонну політику, зокрема про Лігу Націй, Дарданелі та Єгипет. В середу лейбуристи зложать внесок про незадовільний стан прохарчування робітничої кляси.

Араби погрожують походом на Палестину.

МЕККА. 4. 7. ПАТ. Пропаганда за збройною помічю палестинським арабам находить сильний відгук серед племен північного Геджасу. Король Неджду хоче зберігти повну невтральність, але готов боронити свого краю перед усяким нападом, тому зібрав у цих сторонах поважні військові та поліційні сили. У пристані Акаба (на границі Палестини, Кераку та Геджасу) стоїть кілька британських воєнних кораблів.

ПЕРЕСЛІДУЮТЬ ЗА АРАБСЬКУ СОЛІДАРНІСТЬ.

АММАН, 4. 7. ПАТ. Брит. влада рішила видалити на деякий час з Кераку сина місцевого еміра Абдулли, князя-наслідника престола Таляля за те, що він підтримував звязки з палестинськими повстанцями і навіть вибирався до Палестини з гуртом прихильників.

Нова хвиля страйків у франції.

ПАРИЖ, 4. 7. ПАТ. На тлі спору про пристосування збірних умов праці вибух страйк у кількох великих магазинах мод у Парижі як „Лянвен", „Монліє", „О бон марше" і ін. Крім того страйк обняв театр „Альгамбра". У великій рафінерії цукру дійшло до инцидентів. Скількість страйкарів зросла з 1400 на 7.940 осіб.

ПАРИЖ, 4. 7. ПАТ. Коло 300 гірників з копальні нафти Пашельброн почало окупаційний страйк.

ПАРИЖ, 4. 7. ПАТ. Орган фінансових кол „Журналь Індустріяль" занепокоєний страйковою агітацією серед рільних робітників. Ведуть її чужинці і то саме в порі найінтенсивніших робіт.

ЩЕ ОДНА ПРАВА ПАРТІЯ.

ПАРИЖ, 4. 7. ПАТ. Б. провідник розвязаної організації „Французька солідарність" Жан Рено основав нову політичну партію п. н. „Французьке людове обєднання".

Вислід виборів у Фінляндії.

ГЕЛЬСІНКІ, 4. 7. ПАТ. Тимчасові обчислення виказують, що у фінляндських виборах соціялісти дістали 83 мандати (зискали 5), аґрарна партія 54 (зискали 1), шведи 22 (зискали 1), консервативісти 19 (зискали 2), людово-патріотична партія 13 (втратила 2), поступові 8 (втратили 2), людовці 1 (вратили 1), дрібні рільники, що в 1933 р. здобули 3 мандати, тепер не мають ні одного.

Лугова Організація та її досягнення.

З розмови з головою „Великого Лугу" д-ром Р. Дашкевичем.

Львів, 4. липня 1936.

В останньому часі принесла українська преса кілька вісток про те, що влада робить ріжні перепони у праці Лугової Організації. Зокрема читали ми про заборону в деяких повітах носити членам „Лугу" приписані лугові однострої, про заборону влаштовувати кільком луговим товариствам разом спільні вправи-пописи і навіть про відкидання в деяких староствах статутів новоснованих „Лугів". Такі звідомлення з місць містило також „Діло". Зозуміла річ, що ці вістки сильно бентежили й непокоїли не тільки прихильників Лугової Організації, але й увесь наш загал. Тому ми вважали за вказане звернутись у цій справі за інформаціями до голови „Великого Лугу" д-ра Романа Дашкевича, який відповів дуже радо на наші запити.

На запит, які перепони стрічає Лугова Організація у своїй праці, почули ми таке:

— В останніх місяцях стрінулась Лугова Організація дійсно з ріжними перепонами у своїй праці в терені, як із забороною виступати кільком „Лугам" спільно до вправ на лугових святах чи фестинах та з забороною носити лугові однострої Але такі заборони мали місце тільки в кількох повітах; між ін. у Бродах, Золочеві, Бучачі й Чорткові влада не давала дозволу на спільні вправи-пописи, а „Лугам" у Брідщині й Золочівщині не дозволяли носити приписаних одностроїв. На інтервенцію „Великого Лугу" Міністерство внутрішніх справ видало в половині червня ц. р. розпорядок, що членам руханково-спортового товариства „Луг" вільно носити приписані статутом однострої і відбувати спільно менше чи більше масові вправи на лугових святах, фестинах чи пописах. Отже ті перепони в нашій праці усунено.

А як виглядає справа з незатверджуванням статутів нових лугових товариств?

— В цій справі не маємо в дійсности ніяких перепон: всі староства затверджують наші статути. Не приймають їх до відома тільки в таких випадках, коли між членами-основниками, які підписують статут, є люди судово карані (таксамо буває і з іншими товариствами). Таке мали ми в кількох повітах. В таких випадках члени-основники вносять вдруге статут — із заміною людей караних на некараних і тоді староство

приймає статут до відома. Тільки в ярославськім повіті тамошнє староство відкинуло було статут двом сільським „Лугам", хоч між їх членами-основниками не було зовсім караних осіб; але в цих обох випадках внесено рекурс до Львівського Воєвідства і воно затвердило статути обох тих „Лугів".

Скількиж тепер „Лугів" обєднує лугова централя — „Великий Луг"?

— Всіх „Лугів" на нових статутах маємо до нинішнього дня точно 681. Тепер нема просто дня, щоб ми не дістали принайменше одного зголошення по статути. Маємо багато „Лугів", що працюють зразково і розвиваються дуже добре; більшість наших товариств працює в загальному добре, але є яких 20 відсотків „Лугів", що проявляють діяльність дуже слабку, або й ніяку. Вся праця в такому товаристві, як „Луг", залежить від того, чи є в дотичній місцевости людина коли вже не вишколена хоч сяк-так фахово, то принайменше відповідна до проводу в руханково-спортовій організації. Коли такої людини на місці нема, то організація мусить нидіти й занепадати. Щоб вишколити таких лугових провідників, уладжуємо що року у Львові курс для інструкторів-делеґатів з краю. Цього року влаштували ми такий 12-денний курс весною і мали на нім 48 учасників майже з усіх східно-галицьких повітів.

Якжеж іде тепер Ваша праця в краю?

— З нашої праці в краю ми в загальному вдоволені. Ми довели до того, що луговики у великій більшости вже умундуровані; луговички виступають завжди в народніх строях. Впоряд і вправи переводимо в усіх „Лугах", не занедбуючи очевидно й культурно-освітньої праці. Зокрема велику вагу кладемо на національне виховання: стараємось вишколити людей з твердими характерами, людей свідомих та непохитних, до того відпорних на всяку протинаціональну, передовсім комуністичну аґітацію. І мушу Вам з радістю признатися, що в цій праці дістаємо тепер щораз більшу підтримку від інтелігенції. Колись, ще недавно, ми спирались майже виключно на селянській і ремісничій молоді, яка горнулась до нас завжди дуже радо — тепер маємо вже до помочі цілі гурти молодших і старших інтелігентів. Найкращим доказом цього — ціла низка повітових лугових осередків, що повстали в останніх часах і кермують усією луговою роботою у своїх районах.

Скількиж таких повітових осередків маєте?

Таких осередків, себто „Повітових Лугів", маємо тепер 15. Найкраще працюють „Повітові Луги" в Бучачі, Копичинцях, Теребовлі, Мостиськах і Надвірній; незле ведуть працю „П. Л." в Борщеві, Чорткові і Товмачі; новоосновані „П. Л." маємо в Жовкві, Радехові, Бродах, Яворові, Бережанах і Заліщиках. Працю у львівському повіті веде сам „Великий Луг". Деякі з цих „Повіт. Лугів" мають під своєю опікою навіть понад 40 товариств. Тепер ідуть заходи в справі оснування „Повітових Лугів" ще в кількох повітових містах.

А маєте які імпрези перед собою?

— Очевидно! Майже кожне товариство старається дати в літі принайменше один фестин-попис, а повітові лугові осередки збираються уладити в найближчому часі великі свята-пописи з участю всіх „Лугів" свого району. Ось саме в неділю 5. VII. відбудеться таке повітове лугове свято в Мостиськах. Такі самі свята підготовляють у себе Теребовля, Бучач, Надвірна, Копичинці, Товмач, Чортків і т. д., взагалі всі ті міста, де істнують „Повітові Луги". При цій нагоді скажу Вам, що й деякі сільські „Луги" працюють не тільки інтенсивно, але й доказують великих діл. Ось напр. „Луг" у Запитові, пов. Львів, здобувся на власну спортову площу, яку посвячено саме перед кількома тижнями і віддано до вжитку молоді всього села.

Почувши про спортову площу в Запитові, питаємо ще на закінчення **про гордість Лугової Організації — „Луговий Город"** при вул. Вулецькій і ген. Івашкевича.

— Прошу колинебудь туди заглянути, а самі переконаєтесь, яка там краса і як приємно там посидіти в тіні дерев серед теперішньої спеки. До „Лугового Городу" сходяться тепер львівські луговики (чки) двічі в тижні, де управляють легку атлетику та відбувають руханкові вправи. А в кожну суботу по роботі (під вечір) маємо у городі сходини всіх членів зі Львова: по відповідному рефераті йдуть дискусії, потім співи, жарти і т. д. Маємо там і велику площу-грище до копаного мяча, де майже щонеділі пополудні відбуваються мячеві змагання, і дві менші площі на відбиванку, кошівку то-що і площу теннісову, яка саме викінчується, і власні туші-натриски, і великі шатні, і спеціяльно побудоване деревляне руштування для танцюючих (народні забави кожної неділі пополудні), і власний буфет, і взагалі все, що в такім городі повинно для вигоди публики бути. Все те збудували самі луговики власними силами і працею власних рук. І таксамо хочемо й будемо працювати дальше — закінчив голова „Великого Лугу".

La commedia -- finita.

Відступ Англії і кінець санкцій.

Загальні збори Ліги Націй зближаються до кінця. У цій хвилині шановні дипльомати ломлять собі голови над резолюцією зборів: як погодити протиіталійське становище Південної Африки та латинської Америки з угодовим становищем Европи, що має вже тієї абісинської історії досить; як знести санкції, не визнаючи правно анексії Абісинії і т. д. Коли це число найдеться в руках читачів, ця нова женевська квадратура кола буде вже розвязана, бо дипльоматія дещо гнучкіша, ніж ґеометрія. Як буде сформулована резолюція, цього ще не знаємо, певне одно: що Ліга Націй припинить санкції.

Знову одна невдатна проба втиснути міжнароднє життя у рямці права й етики, знову одно болюче розчарування для фанатиків Ліги Націй і пацифізму, знову хвиля святого, хоча неоправданого обурення на „еґоїзм" великодержав, зокрема Англії.

Коли Іден святочно заявив, що Велика Британія докладала всіх зусиль, щоб оборонити нападену Абісинію, ми йому віримо: ще восени писав я на сторінках „Діла", чому саме Льондонові на цьому так залежало. Англія справді сильно наражувалася. Вона не вагалася робити грізні демонстрації фльоти на Середземному Морі; не кидала їх і тоді, коли Італія у відповідь на них зосереджувала військо у Киренаїці — на кордоні зревольтованого Єгипту. Лише досвідчена дипльоматія з дуже тонким вичуттям статики, зуміє так далеко натягнути струну, втримуючи при цьому певність, що не урве її, що не сміє її урвати. Коли Мусоліні відгрожувався, що на нафтове ембарго або на замкнення Суеського каналу відповість війною, він справді був готовий до війни, але заразом мав певність, що Льондон не підійме його рукавички.

Абісинська справа — це було для Італії Гамлетівське „бути або не бути". Останній кусок справжньої Африки, приманичивої своїм богатством та примітивізмом, залишився поза кольоніяльними володіннями европейських держав. Вистало схитнутися, вистало кілька років заждати й Абісинія булаб перестала бути тим, чим є, бо Гайле Селассіє досить здібний, щоб піти слідами перського шаха Пагляві та змодернізувати свою державу, приготовлюючи її як слід до оборони. Італія не могла ждати, аж двері обітованої землі перед нею замкнуться. Вона мусіла забезпечити терен експанзії для свого бідного, надмірно густого населення — їй не залишалося нічого іншого, як поставити все на одну карту. Популярна назва „Ля Дісперата" характеризує цілу Італію ще краще, як ту одну італ. ескадру.

Для Англії абісинська справа була важна, але лиш одна з важніших справ. Англійський уряд готов був пожертвувати для неї багато, але не бачив причини ставити все на одну абісинську карту. Стара, досвідчена британська дипльоматія дбайливо вихіснововувала всі мильні потягнення Мусолінія — а було їх чимало! Своїм надто голосним імперіялізмом, надто безпосередніми заявами про місію італійців як нащадків римлян, він зробив з Італії символ імперіялізму, змобілізував проти неї публичну опінію світа. Зокрема середземноморські нації зовсім не спішились лягати під тріюмфальний віз людини з аспіраціями на нового римського імператора — вони обіцяли Англії підтримку, якщоб Італія її заатакувала; але атакувати Італію перші вони не важилисяб. Так само не важилась би на це Франція, всі уряди якої — не зважаючи на змінливу дозу англьофільства та лівих впливів — не спускали ока з Райну і не закидали мрій про реставрацію фронту Стрези для оборони потоптаного Льокарна. 52 держави піддалися впливові британського уряду, але не зважаючи на це, ввесь тягар санкційної кампанії лежав на плечах британської дипльоматії і так само на плечі британських збройних сил звалився би впав увесь тягар військових санкцій. Свідомий своєї відповідальности уряд не міг наражувати своєї нації на війну, де вона сама на сам мусілаб була зміритися зі здесперованими італійцями.

Британська імперія є справді пацифістична тому, що її володіння, розкинені буквально по всіх континентах та океанах, зовсім не легкі до оборони. Для цієї цілі брит. дипльоматія найшла догідне знаряддя у Лізі Націй і коли Іден запевнював, що брит. уряд віддає всі свої засоби до диспозиції Ліги Націй, він говорив правду: Англія справді веде проліґову політику щиро, бо у власному інтересі. Коли виявилося, що годі врятувати престіж Ліги, ведучи італійського напасника до Каноси, Англія рішилася врятувати Лігу таку, якою вона є, щоб згодом зреформувати цю марну ліпянку, перебудовуючи її на твердиню збірної безпеки — точніше: безпеки британської імперії.

Все промовляло за тим, щоб струни дальше не перетягати, щоб не переформовувати анемічної Ліги безплідними санкціями. Тому Іден не вязався фальшивим стидом, коли признався до невдачі і зложив санкційну зброю. Він щиро признав, що ще одно зусилля ввести до міжнароднього життя право на місце сили не пощастило, що ще раз прийдеться зреабілітувати переможного напасника та прийняти його до спільного стола, до участи у міжнародній відповідальности.

Такий вже твердий закон життя, зокрема міжнароднього життя, і він не терпить ніяких правно-моральних теорій ні мрій. Як не кваліфікуватиб учинку Італії з етично-правного становища, з політичної точки погляду залишається вона великодержавою досить сильною внутрішньо, щоб становити один з філярів европейської рівноваги. Небавом зберуться сиґнатарі Льокарна — вони наспішку з Італією мусять заспокоїти Францію, щоб у своєму істеричному переляку дальше не ховалася під большевицькі впливи. Необхідний італійський делеґат і у Монтре, щоб помогти Англії боронити Середземне Море від російського імперіялізму. Комінтерн та московський уряд уже й без того добре вихіснували кількамісячний роздор між европейськими великодержавами. Тепер приходиться за всяку ціну відбудувати безпеку Европи — хочаб по трупі бідної, далекої Абісинії.

(гал.).

Закарпаття.

ПРЕЗИДЕНТ Д-Р БЕНЕШ ПРИЇДЕ НА ЗАКАРПАТТЯ.

Президент Чехословаччини д-р Е. Бенеш рішив щороку перебувати якийсь час на Підкарпатській Руси. З уваги на те думали закупити для президента гарний замок гр. Шенборна недалеко Чинадієва, що лежить між Мукачевом і Свалявою, але до купна не дійшло, бо власник поставив надто високу ціну. Опісля думали примістити високого гостя в маєтку губернатора Грабара в Чертежі, але це вимагалоб основного ремонту дому. Кінець-кінців президент замешкає в новім величавім будинку краєвого уряду в Ужгороді, куди приїде з початком вересня. В Ужгороді побуде през. д-р Бенеш два тижні і звідтіля буде робити прогульки в романтичні околиці Підкарпатської Руси.

ПРЕГАРНИЙ БУДИНОК КРАЄВОГО УРЯДУ.

Дня 10. червня м. м. передали в Ужгороді до вжитку новий пятиповерховий будинок краєвого уряду, що його будували чотири роки коштом 30 міліонів чеських корон. Тут знайшли приміщення центральні адміністраційні уряди, які приміщувалися дотепер по ріжних будинках Ужгороду, тимчасове краєве заступництво, яке пізніше буде перемінене у краєвий сойм, якщо Закарпаття матиме автономію і т. д. В новому будинку, побудованому в модерному стилі, є 600 кімнат, з того 340 канцелярій, 10 репрезентаційних саль, люксусово уладжене помешкання краєвого губернатора і т. д.

На відкриття цього будинку приїхав з Праги міністер внутрішніх справ д-р Черни. Тому, що новий будинок відкрили без церковного посвячення, епископ А. Стойка на знак протесту не явився ні на самому відкритті, ні на гостині в готелі „Корона". Вечором у готелі „Корона" зійшлося 180 представників урядів і громадянства, де відомий наш закарпатський діяч д-р Михайло Бращайко зясував становище закарпатських українців у справі автономії. У відповідь мін. Черни заявив, що уряд уже в най-

ближчому часі зробить великий крок у вирішенні справи автономії Підкарпатської Руси, яка є важною державною проблемою.

СВЯТО В ЧЕСТЬ ГОЛ. ОТАМАНА С. ПЕТЛЮРИ В М. ХУСТІ.

В роковини смерти Гол. Отамана українські пластові курені вшанували його память святочними сходинами в Хусті. По відспіванні пл. гимну провідник сходин короткими словами пояснив пластунам і пластункам, хто це такий Симон Петлюра. Опісля пластун Веселяк виголосив цікавий реферат, у якому подав короткий життепис Симона Петлюри, змагання українців за самостійну державу і нарешті вказав, чому слід закарпатянам схилити голови перед тлінними останками Вожда Симона Петлюри. С. Пугач прочитав з „Оси", часопису хустських пластових куренів, заповіт Петлюри, що зробив на пластову молодь помітне враження. Одно хвилиною мовчанкою пластуни і пластунки вшанували память Петлюри, чим і закінчилася перша частина сходин, бо 2-га частина сходин була пластового змісту.

СВЯТО ВЕРХОВИНИ.

На Зелені Свята відбулося свято волівської Верховини: в с. Ізках посвячення читальняного жовто-блакитного прапору, в с. Студенім посвячення фундаментів під Народній Дім і теж посвячення прапору. Свято в Ізках почалося вже в суботу вечором. З Ужгороду прибув на це свято проф. д-р Е. Дунда та як делегат „Просвіти" В. Гренджа-Донський, який виголосив до селянської молоді при таборовому вогні довшу промову. Місцевий парох о. Яцькович не дозволив відслужити співану Службу Божу й о. проф. д-р Дунда відправив тиху Службу Божу та виголосив знамениту патріотичну промову про значіння жовто-блакитного прапору, бо не було дозволу його посвятити. Опісля з Ізок пішов похід до Н. Студеного. В поході йшло понад 3.000 учасників, головно селян-просвітян з Волового, Келечина, Пилипця і Подобівця. В брамі Н. Студеного ждала вже гостей кінна бандерія і делегація чит. „Просвіти" з Н. і В. Студеного. Посвячення фундаментів Нар. Дому та жовто-блакитного прапору довершив місцевий священник о. Евген Медвецький та виголосив до народу гарно обдуману, релігійно-патріотичну промову. Потім відбулися народні збори. На це свято прибуло дуже багато інтелігенції.

ЗАГ. ЗБОРИ ФІЛІЇ „ПРОСВІТИ" В БЕРЕГОВІ.

Дня 24. травня ц. р. відбулися в Нар. Домі у Берегові заг. збори філії „Просвіти". Зі звіту секретаря І. Ковача виходить, що філія „Просвіти" має 67 членів, з того 25 читалень. Збори рішили одноголосно вести боротьбу за українську гімназію в Берегові і висловили побажання, щоб централя в Ужгороді зорганізувала окрему філію для читалень севлюшської округи. Головою філії вибрали: Івана Гриця, заст. голови Степ нію Тисівську, членами виділу: проф. Іляшевича, учит. А. І. Івашковича, зал. урядовця Д. Кобулея, проф. Артимовського, учит. Мандзюка, господ. Медулича; заступниками: учит. Ю. Гергеля і проф. Заклинського.

В БЕРЕГОВІ ПОВСТАНЕ ОКРЕМА УКРАЇНСЬКА ГІМНАЗІЯ.

В Берегові гімназія має 2 відділи: український та мадярський. На домагання мадярів міністерство освіти видало розпорядок, на основі якого мадярський відділ буде самостійною гімназією.

Тепер мабуть український відділ переміняють теж на окрему українську гімназію в Берегові та не перенесуть її, як було задумано, до Севлюша. До І. кляси вписалося 105 нових учеників-українців, до інших кляс 70 нових учеників. Таким чином українська берегівська гімназія матиме в 1936/37 р. понад 400 учеників, коли в 1935/36 було всіх лише 246 учеників. Цей наглий приріст українських учеників у берегівській гімназії є найкращим доказом, що українські відділи повинні стати самостійною гімназією, а в Севлюші слід відкрити нову вже 5-ту з черги українську гімназію на Закарпатті.

НОВА ГІМНАЗІЯ У ПРЯШЕВІ.

Дня 20. червня ц. р. єпископ П. Гойдич назначив директором греко-кат. гімназії у Пряшеві на Словаччині проф. Н. Бобака. До І. кляси нової гімназії зголосилося 80 учеників. В цій гімназії будуть учити: дир. Никола Бобак, Никола Ількович, Марта Дубай, Ольга Мидлик, Григорій Бобак, Гусар і Трика.

ЖИДІВСЬКА ГІМНАЗІЯ В УЖГОРОДІ.

В Ужгороді відбулося святочне посвячення фундаментів жидівської гімназії. У цій справі появилися в Ужгороді жидівські афіші теж українською мовою, текст яких починався: „...Витаємо вас". На святі посвячення фундаментів промовляв по українськи Павло Теняк, висловлюючи надію, що в жидівській гімназії будуть учити теж української мови.

ЕМІГРАЦІЯ З ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ.

В 1935 р. виемігрувало з ЧСР 5.686 осіб, з того на Підкарпатську Русь припадає 445. Між емігрантами було 122 українців, 3 німців, 25 мадярів та 295 жидів, які виемігрували до Палестини.

Хочете організовано нести поміч українським інвалідам, то впишіться в члени УКТОДІ, Львів, Потоцького 48. Річна вкладка 6 зол., або 50 сот.

Німеччина приготовляє оборону.

Одночасно зі зброєнням, Німеччина приготовляє економічні й суспільні сили для найближчої війни. Вже вироблений плян на час миру, якого ще ніколи не приготовляли на час війни. У воєнному міністерстві створено спеціяльний департамент для розроблення цього пляну.

Цілий плян названо „оборонною господаркою". Він має на меті підбудувати цілу націю до підтримки боєвих сил. Тому треба опанувати й спрямовувати все життя в одному напрямку.

Видано зазиви, які нагадують воєнні. Кожний дім мусить бути підготований з математичною точністю. Ніщо не сміє бути розтрачене. Так напр. є наказ, щоб навіть зужиті тубки з пасти до чищення зубів збирати, бо цей матеріял може бути потрібний у часі війни.

„Перегляд Військової Науки", як орган міністерства війни, подає загальні напрямні ощої „оборонної господарки". Вона обіймає такі точки: 1) Духове й умове підготування всіх підприємців і промисловців; 2) статистичне підготування всіх воєнних потреб; 3) забезпечення харчових припасів; 4) уміла управа в переході сирих продуктів; збереження енергії, головно електричної; 6) організація промислу; 7) мобілізація одиниць, це значить клясифікація людей, хто до чого надається; 8) управильнення вуличного руху; 9) приготування воєнних фінансів: забезпека промислу перед нападами.

Журнал навіть вказує на потребу замкнення деяких копалень, щоб зберегти потрібні металі на час війни.

СІДНЕЙ ДЕНГАМ.

Палісандрова касета.

— На жаль не можу сьогодні ввечір дотримати вам товариства.

Голос Перли у телефоні був чудовий; вона уміла відмовляти так, якби приймала запросини або освідчини. Коли Бернард розмовляв з Перлою, він майже не слухав слів, тільки звуку її голосу, що обіцював більше, як слова. Він тільки зідхнув глибоко при телефоні почувши, що Перла не зможе піти з ним увечір на чай. Але при цьому сказала так солодко, якби подавала до відома Бернарда найбільшу ласку:

— Ви можете зате зробити мені одну велику послугу, Бернарде.

— З найбільшою насолодою.

— Я хотіла би купити палісандрову касету, на яку звернула я увагу. Її виставили на лігітацію у крамниці старовини Мартенса, на сьогодні, а я не маю часу туди піти. Вона позначена числом 27 і я конче хочу її мати.

— Розуміється, що я піду туди.

— Касета мусить бути дуже дешева — говорила Перла. — На таких лігітаціях можна купити такі речі дуже дешево хіба, щоб були там професійні купці. Але я певна, що такою касетою ніякий купець не цікавиться. Я бачила її недавно на виставі. Вона буде коштувати з десять шилінгів, найбільше фунта, але розуміється, я вам зверну.

— Алеж добре.. добре. Цеж для мене велика дрібниця.

Він тішився, що може зробити Перлі якийсь дарунок, такий, що їй подобався. Від двох тижнів, від часу як Перла зупинилась у готелі Каватрі-сайд він тільки мріяв про те, чи вона не схоче чимось скромним віддячитись йому за його увагу для неї.

— Будьте добрі — говорила Перла далі — не дайте собі видерти з рук цієї касети через яких кілька шилінгів.

— Я куплю її напевне і зараз після лігітації прийду до вас. Чи будете дома?

— Напевне. Я скажу, щоб вас зараз пустили до мене, навіть якби були якісь гості. Я дуже цікава на ту касету і хочу ближче її приглянутись.

Бернард послухав. У словах Перли відчув щось таємниче. Поглянув на годинник. Лігітація за пів години. Крамниця Мартенса мала всякі мистецькі предмети, головно старовинні, які люди, що потребували гроша, заставляли в нього. Бернард пробився крізь юрбу, розгорнув катальог і прочитав: „Касета з палісандрового дерева, мистецька різьба з Індії".

Коли власник акційного складу вийшов із своїм послужником, станули вони на підвищенні і почали викликувати предмети. Бернард почав цікавитись продажю аж вона дійшла до касети.

— Палісандрова касета, по мистецьки різьблена. Хто що дає?

Хвилина мовчанка. Бернард знав, від якої суми він має почитати. Хоч рішений він був видати не знати кілько, щоб зробити Перлі приємність, усеж не хотів він видати більш, як було необхідно.

— Ніхто нічого не пропонує! — спитав представник акційного кроаму. — Отже зачнемо від двох фунтів.

Підніс касету вгору. Вона була завдовшки на 40 цм. з якимись чудернацькими вирізами божків.

— Чудова цяцька для дам. Хто з панів дає два фунти?

Бернард уже хотів підійти ближче, коли хтось за ним устав. Був це гарно одягнений молодець з малою рожею у дірці піджака. „Купець" — подумав Бернард.

— Два фунти десять! — крикнув Бернард.

Купець усміхнувся вдоволений, що інтерес іде вперед. Бернард був трохи наляканий, що підбив так скоро ціну на десять шилінгів. Та в цій самій хвилині почув голос:

— Три фунти!

Бернард мусів здобути касету для Перли. Він не сумнівався, що вона зуміє йому зреванжуватись. Правда, подумав собі гірко про те, що вона так часто обіцювала йому зустрічатись і так рідко дотримувала слова.

— Чотири фунти! — крикнув

— Чотири фунти десять! — була відповідь.

З присутніх ніхто не брав участи у переторзі, тільки ці два молодці. Ціни підскакували стрімко швидко. Заки Бернард отямився, його противник уже запропонував десять фунтів.

Бернардові стало від тої ціни лекше на серці. Тепер він зрозумів, що касета мусіла бути старовинна і її мистецька вартість безсумнівна. Дуже можливе, що в середині має вона якусь таємну нагсувку викладану сапяном. Висувка могла скривати якийсь скарб — золото або тємницю. Бернард чув нераз про такі касети. Він рішився вмить що не дасть собі її відобрати.

У найближчих десяти хвилинах він не здавав собі ясно справи, що з ним діється. Знав тільки, що весь час покивував головою, що було йому дуже гаряче і що він налюхотніше був би зарізав того молодця з рожею. В аукційній галі стало тихо. Навіть купці почали прислухуватись до двобою. Деякі почали вже підсміхатись. „Пятьдесять фунтів за таку дрібничку! Нечувана річ!"

— „Нехай собі сміються здорові — думав

Одва рада для літників.

Це питання тепер на часі, бо почалися шкільні ферії та відпочинкові відпустки. Ідемо, куди хто може, після спроможности нашої кишені, щоби тільки відірвати думки від цілорічного заняття, а легені від міського пороху й диму. Найрадше їдемо в Карпати і то втертими шляхами: в долину Прута, Опору, Черемоша, Стрия чи Сяну. Чим дальше на Захід, тим менше туристів — розуміється, українців, хоч креса західних Карпат не менша, ніж східних.

Від кількох років збільшився туристичний рух і на Поділлі, головно в долині Дністра, де є багато сонця, погоди, тепла й овочів (у всякому разі більше, як у горах), а менше товариства, дансінгів і комфорту. Виїзджають туди головно наші сусіди (одні й другі), яким „тепле Поділля" заступає Абацію, а його містечка нагадують трошки Палестину.

Крім ярів Дністра, Серету, Стрипи і Збруча, дуже гарні краєвиди мають подільські „гори" — Медобори. Хто не був на Поділлю, цьому раджу зробити туди прогульку, а певне цього не пожалує.

Крім цих прогулькових теренів, маємо ще одну гарну й оригінальну сторону для відпочинку і туристики а це наші північні землі: Волинь і Полісся. Мені довелося три роки тому мандрувати трохи понад Припятею, Піною, Мухавцем, долішнім Бугом і по біловежській пущі. Цією прогулькою був я очарований і до нині бачу в уяві місячні ночі серед лісових озер, просторі поля з цвітучим лубіном, мережеку рік і каналів з вільною водою, стада коров, що плавають і т. д. Це краєвиди, які рідко надибуємо. Хто любить глибоку і спокійну воду та дешеву рибу (хоч би в ресторані), той повинен вибратися на таку прогульку. Розуміється, не забути заглянути до біловежської пущі, оглянути „народовий" парк, музей і заповідник, де живуть зубри. У Бересті чи Пінську в торговий день можна побачити цікаві типи поліщуків та їх домашні вироби. Нехай тільки ніхто не зражується нехіттю поліщуків до балачки з незнайомим. Мабуть мають сумний досвід.

При цій нагоді хочу кинути думку, чи не вдалось би зробити вакаційної виміни шкільної молоді з північними землями. Нехай би молодь пізнавала свій край і своїх братів.

О. З

Сирівці і гроші як підстава міжнародніх конфліктів.

(Докінчення).

„ПРОВИНА" ГОРА І ЛЯВАЛЯ СУПРОТИ ВИМОГ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИХ БАНКИРІВ.

Такі „нездорові" гасла, практиковані в якійсь державі, не можуть подобатися міжнародним фінансістам з Льондонської Сіті, бо виключають потребу закордонних позичок, з яких ці фінансісти живуть. Тому, коли Гор і Ляваль були за „угодою" у справі сирівців, вже тимсамим вони були проти інтересів капіталу. Крім того вони „провинилися" супроти капіталістичного центру ще й тим: цей центр уже від довшого часу старається примусити уряди Італії і Німеччини, щоб вони покинули свої „еретичні" державні зазіхання і звернулися до економічного життя своїх країн. Для Німеччини найбільше пекучою і болючою справою є недостаток сирівців, яких вона не може на чужині купити, бо не дістане кредиту (позички) тому, що покинула золотий стандард і перейшла до грошевої системи, контрольованої державою. Оцей недостаток сирівців і з нього дальші труднощі Німеччини використовує міжнародня фінансієра як засіб, яким сподівається примусити Німеччину привернути в себе назад „здорові фінансові засади" включно до міжнародніх позичок і т. д. А умова між великими державами світа у справі сирівців, про яку мріяли Гор і Ляваль і до якої приступили би Італія й Німеччина, позбавилаб ті дві держави їх клопотів з недостатку сирівців і міжнародньому капіталові відібралаб з рук його зброю проти цих держав та остаточно довелаб до упадку системи закордонних позичок. Тому інтернаціональний капіталістичний центр у Льондон. Сіті, підтриманий французькою лівицею, постарався, щоб ці два мужі відійшли.

І ось чому наприклад до недавна, коли керма в Німеччині була ще неподільно в руках прихильників і спільників інтернаціонального капіталу (д-р Шахт — ґенеральний штаб — тяжкий промисл), Льондонська Сіті всесильно підтримувала Німеччину і фактично навіть помогла їй озброїтися. Нині, коли до державної керми в Німеччині приходять інші люди і держава запроваджує всякі контролі девіз, золота і т. д. та сама регулює гроші і кредит, міжнародній капітал ставиться вороже до Німеччини, а Льондонська Сіті не допускає до того замирення, яке потягнулоб за собою поразку системи закордонних позичок.

ЕКОНОМІЧНИЙ НАЦІОНАЛІЗМ. БОРОТЬБА ПРОТИ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОЇ ФІНАНСІЄРИ.

Але в цьому відношенні Німеччина не відокремлена. В інших державах спостерігаємо такі самі спротиви проти контролі міжнародніх банкирів над народньою господаркою. В Італії, Франції, Японії, Китаю щораз то сильніше зачинають проявлятися певні тенденції до свого роду економічних націоналізмів. Проти цих спроб поодиноких держав виступає цілою своєю міцю і при помочі всіх можливих засобів міжнародній капітал. Дотепер капітал усе зумів зломати всякий спротив проти своєї системи, аж у р. 1933. виступив проти нього муж, представник великої і самовистарчальної держави, ніким незагроженої, яка могла позволити собі на отверту боротьбу з фінансовою плютократією. Цим мужем є президент Зединених Держав Північної Америки — Рузвельт. Почувши за собою таку сильну опору, могли й інші менші держави дозволити собі поставитися до вимог інтернаціональної капіталістичної системи. З того вив'язалася завзята боротьба, яка є тлом сучасних економічних та політичних подій на цілому світі.

Ось так виглядає ситуація в загальних рисах. А тепер вернімся до Німеччини

КУДИ ПІДЕ НІМЕЧЧИНА? ПЕРСПЕКТИВИ.

В Німеччині в останніх часах трапилися дві замітні речі. Одною, вже старшої дати, було заключення торговельного договору між Німеччиною і Польщею. Проти вимог міжнародньої фінансієри цей договір про товарообмін не спирається на жадній закордонній позичці, тільки йде під контролею і запоруками обох урядів як чиста виміна надвишки продуктів одної держави за надвишку продуктів другої. (З польського боку спів-автором цього договору був економіст Адам Роман, нинішній міністер торговлі в новому польському кабінеті). Цей договір є відбликом того загального „економічного замирення", про яке була згадка на початку.

Другою замітною подією є недавня настанова Ґерінґа над д-ром Шахтом. „Файненшел Нюс" написали, що це рішення „фірера" прийшло в останнім моменті... під натиском національних соціялістів Дарре, Кепплера і Гіммлера, які виступили проти бажання Шахта перевести меншу девалюацію марки і погляд яких на питання сирівців ріжниться тим від погляду Шахта, що Шахт є прихильником закордонно-позичкової системи, а тамті є прихильниками договорів між поодинокими державами. Щоб дістати сирівці, Шахт готов піти на переговори з міжнародніми фінансистами і приняти їх умови: закорд. позички, золотий стандард ітд., тоді коли Дарре і тов. є проти цих вимог, але домагаються поладнання питання сирівців договорами поміж державами за запоруками держав і без позичок. Шахт запротестував проти назначення Ґерінґа, а Гітлер, щоб осолодити йому трохи пігулку — пішов на деякий компроміс при іменуванні членів новоствореного спеціяльного комітету для сирівців, призначуючи до нього тільки двох прихильників нових економічних течій (Дарре і Керля), а трьох прихильників „правовірної" економічної системи (заступника тяжкого промислу князя Шверін-Кросіґка, шефа ґенерального штабу маршала Бльомберґа та д-ра Шахта).

Ослаблення впливу Шахта ослабить і позицію його союзників: тяжкого промислу і ґенерального штабу, себто двох найбільше [illegible]

Бернард — як я відчиню перед ними ту таємну висувку, тоді я почну сміятись..."

Прийшло йому на думку, що Перла напевне мусіла вже знати про те таємне подвійне дно касети. Саме тому казала йому принести касету негайно до неї. Тепер мусить вона ввійти з ним у спілку на 50 процент. Ліцитація йшла щораз вище і за пять хвилин з пятьдесяти фунтів ціна скочила на сто.

— Сто пять! — крикнув купець і глянув на Бернарда. Бернард подумав про таємне сховище. Алеж і 105 фунтів. Чи примхи Перли так багато варті? — і кивнув головою.

— Сто десять!

— Сто десять раз, сто десять удруге сто десять утрете!

Чути було три гострі удари молотка і хтось передав Бернардові касету.

Він виповнив чек, загорнув касету у папір і вийшов. Молодця з рожею вже не було. На Бернарда найшла спокуса, щоб зараз таки відчинити касету, але заволодів собою. Почимчикував просто до Перли.

Коли входив до готелю Кантрісайд побачив, що перед ним іде якийсь панок. У вестибулю він запримітив, що це той самий молодець, його суперник з ліцитації.

Майже водночас підійшли вони до портієра:

— Чи пані Перла Летті дома? — спитав той молодець.

Бернардові забракло віддиху:

— Я теж хотів би бачити паню Перлу...

Портієр поглянув здивований на обох:

— Пані Летті саме від'їхала. Виїхала до Парижа, не залишивши адреси.

— Виїхала?! — крикнули майже в один голос.

[illegible] з готелю

Дуже мені прикро, що я наробив вам такого клопоту при ліцитації — сказав до нього Бернард.

— Це не має ніякого значіння — відповів молодець з рожею, — коли пані Перла виїхала так несподівано.

— Як ви це розумієте?

— Пані Перла прохала мене, щоб я купив їй касету за всяку ціну. Але я не мав більше як сто фунтів і більше не міг би видати.

Бернард завмів. Він потребував довгої хвилини, щоб зрозуміти все те, що трапилось. Якто? Отже вона просила і того, щоб теж купив їй касету? Вони виступали один проти одного і боролись, а вона виїхала сама? Розірвав папір і придивлявся уважно касеті. У касеті не було найменшого сліду якоїсь скритої пружини ані подвійного дна. Касета була щонайбільше варта десять шилінґів. Його суперник підійшов до нього і спитав:

— Що ви там шукаєте?

— Це дурниця! Але я хотів би знати, що та дівчина зробила з нами? Нащо вона домагалась касети від нас обох?

— Вона імовірно забула, що вона вже раніше розмовляла зі мною. Вона дуже забудькувата та розсіяна.

— Забула? — крикнув Бернард. — Це неможливе! Я зараз іду до Мартенса. Ходіть зі мною. Я мушу знати...

Коли оба джентельмени ввійшли до аукційної галі, ліцитація добігала до кінця. Портієр, що стежив за всіми предметами, дав чемну відповідь:

— Зараз панам скажу. Число 27: палісандрова касета, різьблена, індійська. На продаж дістали ми її від одної молодої дами Перли Летті. Десять хвилин тому вона прийшла звідти і забрала свої гроші, які дістали ми за ту касету. Вона була дуже задоволена, що дістала таку гарну ціну.

Перекл. Н. Г.

сь..них та імперіялістичних чинників в Німеччині. Як довго національний соціялізм ішов рука в руку з великим промислом та генеральним штабом, так довго він сам був експансивним і небезпечним супроти сусідів Німеччини. По відчужені тяжкого промислу та генерального штабу національний соціялізм може набрати зовсім відмінного характеру. Це не звичайний собі припадок, що Гітлер та інші національні соціялісти тепер постійно і чим далі тим виразніше, говорять про мир та економічне замирення, тоді як скептиками під тим оглядом є Шахт і спілка. І мабуть не припадковою є й та обставина, що Гітлер більшість своїх промов не виголошує в Берліні, але в містах полудневої Німеччини, переносячи так — свідомо чи несвідомо — точку тяжести в Німеччині з Прусії на полудне. Не полуднева-ж Німеччина, але Прусія як осідок генерального штабу була все носієм імперіялізму. Здається, що такий чи інший дальший розвиток загальної европейської ситуації та питання війни і миру буде у багатодечому залежати від того, яка із двох економічних течій візьме верх у Німеччині. Бо система закордонних позичок і „вільна конкуренція“ на міжнародніх ринках зводиться до боротьби одної держави проти другої за опанування закорд. ринків. Колиж мова про „економічне замирення“, то що може означати таке замирення, як не обмеження тої боротьби, корінь якої у закордонних позичках та вільній конкуренції?

Р. М-ий.

—o—

Касація від присуду у справі Степана Бандери і тов.

Як відомо, дня 27. червня ц. р. запав присуд окружного суду, як суду присяглих у Львові, яким засуджено Степана Бандеру на сумаричну міру досмертної вязниці. Така сама доля стрінула і Романа Мигаля. Решту підсудних у числі 19 покарано вязницею від 6 місяців до 15 літ.

Як довідуємося, обор. д-р В. Горбовий заповів від того присуду іменем Бандери і Равлика касацію. В разі уоснування тої касації відбулась би восени ц. р. розправа перед Найвищим Судом у Варшаві.

Заборона „Окружного Освітнього Дня“ в Манявій.

Заборона „Окружного Осітнього Дня“ в Манявій.

Зорганізований та підготовлений Філією Т-ва „Просвіта“ в Солотвині „Окружний Просвітний День“, який мав відбутись у Манявій 7. 7. ц. р., на самого „Івана Купала“, коли то саме відбувається тут рік-річно величавий відпуст у Скиті, на який приходять прочани з усіх сторін у непроглядних масах, *не відбудеться*, на превеликий жаль, бо староство в Надвірній його заборонило „з огляду на безпеку, спокій і публичний порядок тому, що ця урочистість має характер публичного збору під голим небом з походом, чого не передбачує статут Т-ва „Просвіта“.

Виділ філії Т-ва „Просвіта“ в Солотвині.

Пропаґанда за участю у виборах.

У Ню Йорку починають безпартійну кампанію за участю у виборах. На чолі цього руху стала організація „хрестоносців“, яка від кількох літ веде протибольшевицьку акцію.

У зазиві цієї організації сказано: На 80.000.000 громадян у Злучених Державах менше між половина голосувала при останніх президентських виборах. А срецінь це обовязок кожного громадянина йти до виборів. Тому „хрестоносці“ намагаються покінчити із тим скандальним явищем і пригадують кожному його найважніший громадянський обовязок.

Протижидівський погром у Тунісі.

ПАРИЖ, 4. 7. ПАТ. У туніському місті Ґафса жандарм проводив кількох арештованих учасників протижидівської демонстрації. Коли він віддав кілька стрілів до юрби, що намагалася відбити арештованих і убив одну особу, туземці кинулися грабувати крамниці. Військо завело спокій, ранячи кілька осіб.

ФРАНЦУЗИ ЗАНЕПОКОЄНІ ПІВНІЧНОЮ АФРИКОЮ.

ПАРИЖ, 4. 7. ПАТ. У франц. пресі та публичній опінії помітне велике занепокоєння положенням у французьких північно-африканських володіннях, де тубильці ворохобляться під впливом лівої аґітації. Ґенер. губернатор відбув у цій справі нараду з премієром та мін. внутр. справ. Крім того скликали на нараду послів та сенаторів, вибраних у півн. Африці.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

До селянських крівавих заворушень.

Хто тут завинив?

У двох українських селах рудецького та перевірського повіту кількох наших селян заплатили недавно своїм життям за право до життя та праці. Оскільки безсумнівно устійнена причина крівавих заворушень у приватнім маєтку Острові Тулиголовськім у Рудеччині, то заворушення в маєтку Краківської Академії Наук у селі Кречовичах, перевірського повіту знайшли тенденційно баламутне насвітлення в польській пресі. Офіційне повідомлення ПАТ-а занадто ляконічне і викликує деякі сумніви; у кожному разі не можна на підставі його предоставити собі ясно характер цих трагічних подій. Ось висуває воно недвозначну тезу: „Тло страйку початково економічне прибрало далі політ. характер“. І на доказ цього наводить, що „не зважаючи на запевнення делеґата Академії щодо виплати вимаганої заплати, страйкуючі до праці не приступили. У міжчасі прокуратор наказав арештувати кількох підмовників до непорядків. Юрба зажадала випущення арештованих“, а потім силою пробувала їх звільнити, не повіривши запевненням, що цих арештованих вже в маєтку нема. Виходило би з цього, начеб економічні вимоги були лише притокою до чисто політичної акції, бо їх заспокоєння не припинило подій, якби далі не було у повідомленні самої ПАТ-ої двох важких слів: „Страйк триває“.

Отже навіть на підставі цієї лякомічної замітки не можна заперечити, що тло крівавих подій у Кречовичах мало передовсім економічний характер і щойно пізніше та, здається, не з вини самих лише селян події набрали політичної закраски. Характеристична одна замітка, що її подав кореспондент краківського „ІКЦ“: село Кречовичі „може найбідніше у цілім повіті. Людність його малоземельна та мусить доробляти на утримання наємною працею. Відносини між двором і селом завсіди були поправні“. Одначе платили селянам по 60 сотиків за день.

Тому якось дивно виглядають зусилля львівського „Дзенніка Польского“ представити ці кріваві заворушення на селі, як специфічно комуністичну роботу. Ще баламутніше малює образ подій дописувач „ІКЦ“. Він каже, що в середу 1. липня признали страйкуючим вимагану підвишку, одначе в четвер коло 10. год. рано зібралась юрба селян, що через свою делеґацію зажадала дальшої підвишки. В якомусь моменті серед натовпу поширилась вістка, що делеґацію арештувала поліція. Обурений натовп почав кричати: „Випустіть делеґацію!“ Але просимо слухати, що пише кореспондент: „Коли делеґати вернулися, юрба розійшлася спокійно“. А далі вже цілком незрозумілий опис подій: „Одначе годину пізніше поновно прийшло на фільварок коло 3.000 людей з мотиками і палками, зажадали нової розмови з адміністратором інжиніром Зеґартовським і тоді — як deus ex machina — „з товпи падали оклики „Бити поліцію!“ і люди почали нападати на поліціянтів“. Отже „ІКЦ“ навіть замовчує те, що признав ПАТ., а саме, що „в міжчасі“ мало таки місце арештування поліцією аґітаторів чи проводирів страйку.

Щодо того арешту підмовників, то неясно, з якої би то причини арештували проводирів страйку, коли економічні вимоги страйкуючих признано слушними, а так представляє справу і ПАТ і інші джерела. У кожному разі понад всякий сумнів ствержено, що факт арешту підмовників попередив активний виступ селян. Тому вина за те, що події у Кречовичах прибрали політичний характер, не падає на самих лише селян. Навіть їх чинний виступ в обороні своїх делеґатів чи проводирів мав не лиш одну політичну закраску, але звязаний він і з обороною економічних інтересів працівників. Чейже тут очевидячки входить у гру оборона права на страйк. Право до страйку легально проголошено, як одну з точок у програмі робітничих партій. Признає його — що важніше — польське законодавство та урядово-життєва практика. Недавно навіть читали ми, що зі страйкуючими залізничниками у Стрию переговорював сам воєвода. Чомуж інакше поставились до страйкуючих у Кречовичах, не знати. Отже події у Кречовичах, українському селі — острові серед польського моря, ще чекають дальшого обєктивнішого насвітлення.

Значно ясніша справа подій у Рудеччині. Там безпосередньою причиною активної постави місцевих селян та селян з околичних сіл був факт, що дідич спровадив наших-же бойків, не бажаючи піти на уступки місцевим селянам у їх економічних вимогах. Спровадив, хоч покищо це його дорожче коштувало. Бо хотів раз на завжди зломити селян, щоб мати змогу пізніше диктувати їм свою волю. Слушно на цей раз „Дзеннік Польскі“ нападає на цього роду практику зі спроваджуванням на звичайнісські роботи робітників з інших, іноді далеких теренів, коли на місці багато безробітних чекає на будь-яку працю. Треба додати, що в Острові та його околицях місцевим робітникам-селянам платили всього-навсього по 50—60 сотиків за день!

Тому зрозумілою річю була страйкова акція за підвищення зарібку, що передтим охопила була цілу околицю та відбулась у маєтках Ляницкоронського, графині Тарнавської та перекинулась на маєтки Баля, до нещасного Острова. Цікаво, що всюди дідичі пішли на уступки селянам і тільки в Острові захотів дідич зломити страйк українських селян за помічю самих-же українців, ще бідніших бойків, спроваджуючи їх до маєтку. Чи це не тому до деякої міри, що в інших маєтках Рудеччини, де страйк покінчився згодою на вимоги страйкуючих, головну ролю у ньому грали селяни поляки? Одно певне понад усякий сумнів: ініціятиву до страйку подали та найактивнішу у ньому участь брали саме польські селяни.

Мачали теж у подіях свої руки і комуністи, але їх ролі не слід перебільшувати, як робить це „Дзеннік Польскі“. Адже він сам щодо подій в Острові не має сумніву, що тут завинила головно метода спроваджувати в безробітне село робітників з інших околиць. „Дзеннік Польскі“ дбайливо шукає автора цієї системи, при цьому йде так далеко, що готов авторство цієї методи приписати самому інспекторові праці у львівському воєвідстві. Одного дивним дивом не помічує „Дзеннік Польскі“, що чейже дідич в Острові поступив згідно зі старою ендецькою, тепер уже й санаційною рецептою. Хіба то так давно більшість польської преси розписувалася про те, що ніодин морґ землі у Галичині не повинен перейти в українські руки та що треба відновити польську кольонізацію і на неї виключно призначити гроші, що мали би піти на земельну сусідську парцеляцію?!

І тому, шукаючи за виновниками подій в Острові, повинен би вдарити себе в груди „Дзеннік Польскі“ та сказати: Mea culpa, mea maxima culpa.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Швайцарська федеральна рада затвердила постанову міністерства справедливости і поліції у справі відомих італійських журналістів.

Німецька національ-соціялістична партія святкує на замку у Ваймарі 10. роковини. На час свята (від 3. до 6. ц. м.) заборонили літакам перелітати над містом і околицею.

Британський уряд мабуть погодився забрати з Каїра військову залогу, що находиться там від 50-ох літ.

Б. литовського премієра Вальдемараса, що відсиджує 12-літню вязницю за державний переворот, засудили на кілька місяців вязниці за статтю протиурядового змісту.

Арабський страйковий комітет застановляється, чи не припинити би страйкової акції у Палестині.

Льокарненські держави заповіли конференцію, не означуючи покищо місця ані дати.

На викуп решти паїв „Українського Городу“.

III. виказ.

Маслосоюз зложив на викупно Українського Городу у Львові зол. 100.— і кличе до зложення такої самої квоти Народню Гостинницю у Львові і Кооп. Банк „Покутський Союз“ у Коломиї.

Дир. інж. Палій Андрій зложив зол. 10.— і кличе дир. Шепаровича Юліяна, дир. Творидла Миколу, дир. Мартюка Івана, всіх зі Львова.

Дир. Мудрик Андрій зложив зол. 4.— і кличе дир. Кузика Степана зі Львова, д-ра Рибака Миколу з Перемишля і дир. Пашкевича Івана з Коломиї.

✝

о Михайло Романовський,

парох Сопова,

упокоївся у Господі по коротній і тяжкій недузі у 67-ому році життя, а 40-ому році священства В. И П.

З українського життя в Румунії.

КОРОЛЕВИЧ МИХАЙЛО НА БУКОВИНІ.

Воєвода Михайло, наслідник румунського престола, відбув у товаристві вищих старшин, своїх професорів та шкільних товаришів прогульку в гори полудневої Буковини. Підчас цієї прогульки відбули вони лекції ґеоґрафії та відвідали оселі гуцулів. Була нагода переконатися, що в повіті Кімполюнґ (який в румунських підручниках ґеоґрафії представлено як чисто румунський повіт) живуть також українці.

Звідти вибралися прогульковці до Семигороду, де обїхали між ін. повіт Мармарош. І там, далеко за півночі Семигороду, стрічали мандрівних робітників — „рутенів“.

А в місті Сиготі відбувся 22. VI. концерт учнів української школи із Тачева (Підкарпатська Русь). Саля Католицького Кружка була переповнена місцевими українцями, що оплесками привітали своїх братів із чехословацької займанщини. На цім концерті був присутній воєвода Михайло й висловився дуже похвально про концерт української шкільної молоді із Закарпаття.

ДІТИ ЗГОЛОДНІЛИХ БЕСАРАБЦІВ ВЕРТАЮТЬСЯ ДОМІВ.

З причини голоду та плямистого тифу, що розширились по полудневих повітах Бесарабії (Тягиня, Ізмаїл, Білгород), румунський „Червоний Хрест“ переслав дітей збіднілих бесарабців до кількох місцевостей Мунтенії, Добруджі та Семигороду. Ці кольонії зголоднілої дітвори складаються в більшости з дітей українських хліборобів, які з причини щорічного неврожаю зійшли до крайньої нужди.

Цікаво, що такі кольонії встановлено тільки з околицях із румунським населенням, а ні одної кольонії не заложено серед українців на Буковині, які раді булиб гостити діти нещасливих бесарабців.

Цього тижня відпустили частину дітей назад до Бесарабії. До Тягини вернулось із Семигороду поверх 300 дітей, із Плоешт 200.

Підчас побуту в згаданих місцевостях діти навчились рум. мову і влягнули в рум. національні строї...

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ В БУКАРЕШТІ.

Ще в минулім році згадували ми в „Ділі“ про потребу зорганізування нашого громадянства в Букарешті. Дотепер вели там діяльність тільки орґанізація еміґрантів УНР (під покровом „Громадського Допомогового Комітету“) ґрупа гетьманців та студентське товариство „Буковина“. Згадані три орґанізації співпрацювали хіба тільки при нагоді якогось національного свята (Шевченко, 22. січня).

Щоби збільшити діяльність серед нашої кольонії, треба об'єднати не тільки ці три, своєрідно станові орґанізації, але притягнути ще теж відсталих, незорґанізованих українців (головно робітників із Буковини та Бесарабії). А це може статись, коли наша громада буде мати власну салю. В тій цілі створився вже комітет, який під умілим проводом д-ра М. Михальського певно виконає це завдання. Покищо оподаткувалися добровільно члени нашої кольонії, щоби вже в коротнім часі могти винаймити таку салю.

АРТИСТИЧНА ВЕЧІРКА ГЕТЬМАНЦІВ.

„Союз гетьманців-державників у Румунії“, з осідком у Букарешті, влаштував 28 VI. вечірку із добірною програмою, на яку зложилися промови, сольоспіви і нац. танці. Салю „Трансільванії“ виповнила не тільки українська публика, але й численні представництва румунів, німців, болгар та інших.

З ДІЯЛЬНОСТИ БУКОВИНСЬКИХ ТОВАРИСТВ.

Дня 29. VI. відбувся у чернівецькім Українськім Народнім Домі „Вечір народньої ноші“. З програму входили народні танці та перегляд кодинокних строїв гуцульських, подільських, полтавських і т. д.

Дня 28. VI. відіграла драматична секція Т-ва „Кобзар“ пєсу М. Чирського „Отаман Пісня“. Ввесь дохід з цієї вистави призначено на докінчення будови „Українського Народнього Дому“ в Глибокій.

На другий день, 29. VI. наші рухливі товариства „Жіноча Громада“ та Музичне Т-во „Буковинський Кобзар“ виставили спільно історичні картини „Чотири пори року“. Перша картина представляла — весну праукраїнську добу; друга — літо: княжу добу; третя — осінь, весілля гетьманича Тимоша із Руксандрою, донькою молдавського воєводи Василя Лупула; четверта картина — зима, відбулася в палаті гетьмана Мазепи. В цій небуденній виставі брали участь пані: Н. Ґ. Русова, Г. Тимінська, Н. Василашко, М. Ясеницька та артисти: І. Душка, Е. Унгурян і інші. Управителем хору, орхестри та всієї обстанови був відомий композитор М. Бойченко. Вистава відбулася у великій салі Музичного Т-ва.

О—ко.

З нових видань.

Евген Храпливий: Сільське господарство галицько-волинських земель, Львів 1936, накл. фонду „Учітеся брати мої“. Ст. 348 з численними мапками й графіконами.

„Село й селянство — це жива криниця Сьогоднішнього й Завтрішнього української нації“ — з таким переконанням автор старається у своїй праці розглянути силу тієї підстави життя й розвитку нації, проаналізувати вагу й нужду нашого селянства, але й замітити шляхи до його кращої майбутности.

Назвою галицько-волинських земель обіймає автор усі українські землі, що найшлися в межах Польщі, встановляє докладно їх простір і число населення, щоб з тієї вихідної обхопити відтак якнайповніше хліборобський простір, якість і продукційну силу української землі. По черзі проходить він поодинокі природні й господарські (хліборобські й промислові) райони краю та їх прикмети. Розподіл культур ужиткової площини в нас у порівнянні з іншими европейськими краями зовсім корисний та некорисний суспільний розподіл землі й поодиноких культур на окремі групи землеволодіння (селянського і дідичівського й союзів публичного права). Інтенсивні культури мають більше уваги в селянина, ніж у дідичів і союзів публичного права. Ужиткової площини на галицько-волинських землях в руках селян є нині 53.7 проц., в руках дідичів 32.2 проц., в союзів публ. права 14.1 прц. Найбільш дідичівськими є Полісся, відтак Тернопільщина і взагалі вся Галичина, найменше Холмщина й Волинь. Далеко більше ужиткової пкощини в своїх руках має селянство в корінно польських землях (біля 70 проц.), як наше на своїй землі — висновок з того ясний.

Не маємо можливости докладніше перейти за автором поодинокі роди хліборобської продукції, їх добрі лихі сторони, та головне: вказівки автора, як зарадити недостачам. Більшість ріллі в нас займають хлібні рослини й бараболя, за мало окопових, пашних і промислових рослин. Статистичні таблички і графікони дають ясний погляд на їх продукцію, вивозові надвишки чи консумційні недостачі, а також на наші майбутні продукційні та вивозові можливости в нормальних господарських умовинах. Автор часто підкреслює таку важну в нашому суспільному господарстві потребу хліборобського промислу, переробу на місці хліборобської сировини. Дуже цікаві і зразково виконані порівняльні таблички і графікони нашої продукції з усесвітньою, з огляду на кількість і якість, про наше місце в польській продукції (в багатьох випадках вказує на велику нашу перевагу), більші труднощі має автор, щоб представити місце цьогобічних українських земель у всеукраїнському біляноі. Цікаво виходить методичне розмежування малих і великих господарств, як вони представляються у світлі цифр продукції і суспільної корисности.

Багато гірше як рілля, використана в нас пашна площінь і тому до неї треба в нас приклясти більше уваги. Це, як каже автор, перший крок до зменшення в нас голоду, з потребою рівночасного поширення в нас культури садів і городів, це найважніша проблема нашого сільського господарства.

Розділ про плекання сільсько-господарських тварин, це либонь найцікавіша частина книжки. В ній — здається, автор найкраще себе почуває. Тому тут більше підкреслений динамічний момент розвитку, найкращі графікони, найбільше вказівок на недостачі та скільки ще місця на годівлю в розвитку нашого сільського господарства. Розвиток годівлі, збільшення управи промислових рослин, розбудова хліборобського промислу, кооперативного збуту, поширення й піднесення культури садів і городів, бічних галузей хліборобства (пасічництва і ін.) таких, що можуть зайняти активну позицію в нашому біляноі, оце в висновках автора вказівки, як можна в нас доповнити брак землі і недобори в інших ділянках сел. праці. І дальший висновок: „Брак нашого купця, промисловця, ремісника чи то відповідних кооперативних орґанізацій, бє безпосередньо нашого хлібороба. Отак один із шляхів направи господарського становища українського села йде через українське місто“.

Землі наше хліборобське населення має дуже мало, розділена вона ще гірше: 60.5 проц. усіх господарств у Галичині має менше як 2 га і займають вони лише 13.5 проц. усієї ужиткової землі, на просторі всіх гал.-волинських земель 4/5 усіх господарств не мають більше як 5 га і разом займають тільки 22 проц. землі, тоді як 0.3 проц. дідичівських поверх 100 гектарових господарств займають 46.3 проц. усієї землі. З того одинокі можливости: брак еміґрації поза межі краю, заступити еміґрацією зі села в місто; брак землі заступити інтенсивністю хліборобської культури. Земля наша вимагає не лише любови, але й інтеліґенції!

Оправдується вкінці автор, що не зміг ще повніше представити нам сільське господарство гал.-вол. земель. Праця його була приготована до повнішого наукового видання (була читана й апробована до друку на комісії національної економіки в Т-ві ім. Шевченка). Всеж і в такому популярно-науковому вигляді (може ще й краще) представив нам автор поважну роботу, якої в нас досі не було. Дякувати теж треба й Т-ву „Просвіта“, що так дбайливо видало книжку такого обему.

Книжка д-ра Храпливого виказує нам недостачі веґетації пасивного консумента та розбуджує самопевність почувань свідомого, активного продуцента, її зміст і ідеї повинен присвоїти собі кожний освітний діяч, кооператор, економіст, політик.

Д-р І. Витанович.

РЕЗОЛЮЦІЇ ЛІГИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 4. 7. ПАТ. Президія зборів Ліґи Націй приняла дві резолюції. Перша взиває членів зложити до 1. вересня пропозиції, як улішити виконування постанов Ліґи, секретаріят має простудіювати ці матеріяли. Рада Ліґи зложить звіт найближчим зборам.

Друга резолюція висловлює побажання, щоб координаційний комітет запропонував урядам покінчити санкції.

ЖЕНЕВА, 4. 7. ПАТ. Деякі уряди а саме півд. американські і т. зв. невтральні спротивилися проти поспішного голосування резолюції; вони домагаються, щоб принятий президією проєкт резолюції подати до їхнього відома на 24 год. перед голосуванням. На ранішній сесії зборів Ван Зеланд відчитав текст резолюції; голосуватимуть над ним в год. 18., у міжчасі збереться Рада Ліґи.

Найближчі збори Ліґи відбудуться на 7. листе 21. вересня

Новий етап українського життя на Далекому Сході.

Як закінчився перший етап. Погром малоросійства. Підсумки минулого. Загальні Збори УНК. Сучасне становище. Дещо перспектив.

Харбін, 18. червня 1936.

Важко робити підсумки та короткий огляд минулого життя, де було так багато конфліктів і непорозумінь, коли доводилося брати активну чи пасивну ролю у вирішуванні гострих справ. Тому і після довгої перерви починаючи цей допис хотілось би зазначити, що перший етап українського життя в Харбіні закінчився. Зле чи добре, але закінчився.

Як відомо, у свій час група українських патріотів взялася активно до розбудови українського життя тут, коли здавалося вже нема жадних надій та коли всі між собою пересварилися, поділилися на ріжні політичні орієнтації. Це був 1925 рік. Тоді повстала „Просвіта", яка поставила своїм завданням вивести українське життя з мертвого та загрозливого становища, серед зневіри та ворожнечі.

Справа повелася і сьогодні маємо знов у своїх руках величавий український дім, ряд своїх організацій і поставлену поважно та на тривких підвалинах українську проблему Далекого Сходу.

Як дістали ми Український Дім, як улаштувались у ньому і як повстала загроза зверха, про це у свій час розкаже історія. Скликали Загальні Установчі Збори Української Нац. Кольонії у Манджу-Ті-Го. Цим закінчили перший етап і гадали, що нова Рада, що вперше прийшла до життя, поведе кольонію до нових здобутків. Але коли складали Раду, коли її вибирали, то мало звертали уваги на її склад, вважаючи, що першим і важним завданням є затвердити статут та текст декларації, яку зобовязаний не тільки підписати кожний член УНК., але її і підтримувати.

Тому не дивно, що у склад УНК пройшли головним чином старші кандидати колишнього Українського Клюбу, та додали до складу двох місцевих гетьманців, людей середнього віку та кілька випадкових членів. Склад Рев. Комісії весь із старих, представників давнього малоросійства. Отже першим завданням ця Рада і Ревкомісія важали всякими способами провести в життя повну дискредитацію б. Управління У. Н. Дому та окремих членів „Просвіти", маючи для того виключно особисті порахунки.

Але всі обвинувачення, що їх склали вони на 56 сторінках машинового друку, розхитались від доказів членів б. Управи УНДому і поодиноких осіб. Чекали на момент, щоб поставити крапку над „і", щоб раз на завжди покінчити з такими методами суспільної праці. Ніхто не робив опозиції Раді УНК, ніхто не перешкоджав її „праці", гадаючи, що пройде швидко рік, Рада признається в повній своїй непрацездатности і тоді лекше буде вивести наше життя на постійний шлях. Та це не сповнилося.

Шукаючи хиб у діяльности б. активної Управи УНДому та не знайшовши їх, самі члени Ради забули, що серед них знайшовся чоловік, які тих хиб має багато.

Так на 14. червня призначили перші звичайні Загальні Збори УНКольонії і тяглись вони від 3. год. дня до 12. ночі. Перед зібраними членами УНК пройшли звіти старої Раки Ревкомісії, тощо.

Після довшої дискусії, коли і члени б. Управи та інші члени УНК дебатували, автор цього допису поставив резолюцію, підтриману членами „Просвіти", що в імя єдности української національної кольонії та тих завдань, які стоять перед УНК не дебатувати довго над діяльністю б. Ради УНК та Ревкомісії. Їх звіти просто без подяки приняти, а справу б. Управи УНДому вважати за зліквідовану. Це пройшло абсолютною більшістю.

На самому початку Зборів вибрали на голову Зборів п. Паславського — довголітнього голову ф. т. „Просвіти". Його саля вітала щиро і довго, бо старі висунули кандидатуру українороса п. Кулябка-Корецького, б. гетьманського міністра, що тепер виконує обовязки декана московського інституту св. Володимира (?) політехнічного факультету та є активним представником малоросійства, під плащиком „українства". Вони зібрали тільки 27 голосів.

Гарно побудовану промову Паславського вкрила саля рясними оплесками.

До Ради ввійшли: з молодих: Заїка, Луковенко, Федоренко, Чуча та Яковець, середніх: полковник Ю. Рой та старих: Костенко — купець, Селюн — домовласник та Нетребенко — зуб. лікар. Так само склали і Рев. Комісію, куди ввійшли: Двигар (молоді), Заблоцький (Просвіта) та Корсуновський (старі).

УНК вступила на шлях нового етапу. Чому нового?

Тому, що від тепер УНК почне жвавіше регулювати внутрішнє життя, відкриваючи можливість широкої праці для всіх активних земляків.

Малоросійство, яке підтримували частинок земляки із старих членів Укр. Клюбу, збаламучені „проводарями", зовсім розбито. Зробило ще остаточну спробу дати інформації до україножерного московського органу „Наш Путь", але цензура статтю сконфіскувала. Це вже не перша спроба спровокувати український рух.

Так напр. у минулому році хотіли зареєструвати УНГромаду у Московському Бюрі еміґрації, яке має тут дуже великі впливи та засоби, орієнтуючися на отамана Семенова, відомого з часів громадянської війни на Сибірі та на Д. Сході. Це Бюро покищо, кажуть, стоїть на загальних московських точках, але є вже познаки що має в скорому часі визнати принцип „самовизначення народів".

Новий етап у житті української кольонії позначений такими проявами: яскравіше піднесення ідеї соборности та державности і невпинної української пропаганди серед азійських народів, де мало знають про нас та про наші визвольні змагання. Намічена теж праця поширення ідеї самостійности Зеленої України.

І. Приморець.

ДИМІСІЯ БОЛГАРСЬКОГО УРЯДУ.

СОФІЯ, 4. 7. ПАТ. Король приняв димісію уряду та поручив дотеперішньому премієрові Івановові утворити новий кабінет.

—o—

АРХИКНЯЗЬ ОТТО У ШВАЙЦАРІЇ.

ВАРШАВА, 4. 7. Цього тижня приїхав до м. Базель арх. Отто Габсбурґ зі своїм адютантом гр. Легенфельдом і переговорював правдоподібно з провідником австрійських леґітимістів бар. фон Візнером.

Безробіття у світі маліє.

ЖЕНЕВА, 4. 7. ПАТ. Як виказує статистика міжнародного бюра праці, безробіття помітно маліє у всіх краях за винятком Голяндії, Румунії та Швайцарії.

о. О. ПРИСТАЙ. 54

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

28. ТРАГІКОМІЧНІ ПРИГОДИ

Дурень знайде завжди більшого від себе дурня, щоб мав кого подивляти.
Буало.

В Америці хотів я, як у Галичині, працювати для своєї церкви й народу. Але часто ставали мені впоперек дороги тамошні дяки. Почавши вже від першої угроруська-лемківської парохії в Мек Аду, мав я постійно заковику з ріжними дяківськими примхами й сваільними вчинками.

В Мек Аду був кантором, значить дяковчителем, якийсь угрорусин, що здебільша „гуторіл" по словацьки або по мадярськи, а тільки іноді, в разі необхідности, говорив західно-закарпатським діялектом. Він учив у вечірній парохіяльній школі, де мав приблизно 80 дітей. У цій нашій школі мав я двічі на тиждень години релігії, але я заходив багато частіше до неї.

Одного разу прийшовши до кляси, сів я в лавку між дітворою і прислухувався, як дяковчитель вів навчання. Він, викликавши одного з найцікавіших і наймудріших хлопців до таблиці, дав йому крейду і сказав написати слово „псалом". Те саме мали зробити всі інші діти в лавках, але так, щоб одно другому не заглядало до зшитка. Кожне з дітей, написавши собі в зшитку „псалом", прибігало до мене з запитом, чи має добре написано. Всі написали правильно і раділи, як я похвалив їх. Але нагло рознісся по клясі захриплий голос сердитого пана кантора:

„Не так!"

Одночасно він викликав другого хлопця, щоб написав ліпше на таблиці, хоч попередній не зробив жадної помилки. Та цей другий і кожний дальший відходив від таблиці „з носом", бо дяк не був задоволений їх писаниною. Розлютившись, він вирвав від останнього крейду і сам написав ось так:

ФАЛОМЪ

Потім крикнув :

„Патрайце сомари, як пісаць псалом!"¹).

Серед дітей почувся шепіт і придушений сміх. Не знаю, з кого вони сміялися: з мене, чи з пана кантора. В кожному разі мені було дуже ніяково. А колиб я був догадувався, до чого воно дійде, радше й не показувавсяб сюди і „маком" сидів би дома. Та жалувати не було як, але й годі було поправляти пана кантора перед його школярами. Бо можна булоб „наїстися" ще більшого сорому, тим певніше, що в цього дяковчителя грала гаряча мадярська кров, а крім того він, бідачисько, постійно ходив підхмелений. Отже він міг щонайменше зневажити мене словом перед дітворою, а можливо булоб дійшло ще й до чогось гіршого.

Всеж ця подія у школі була вже свого роду сензацією, що вітром рознеслася по містечку. Вечором говорили про неї в хаті майже кожного нашого мекадунського робітника, що бодай одна його дитина була тоді у школі. Всюди з великим зацікавленням обмірковували питання, хто зі світлодавців спотикнувся на „псаломі": „Пан кантор, чи пан превелебний?" Старі угрорусини признавали рацію свому канторові, хоч ніхто з них не мав поняття про словянську азбуку. Але в їх уяві не могло поміститися, що їх кантор, що закінчив іще у Старому Краю дяківський курс і мав „дипльом" з дяківства, не знав, як пишеться „псалом". Зате галицькі лемки признавали, свідомо або й ні, мені правду, бо я був їх „краян з Галіції".

Зрештою, справа з тим „псаломом" не закінчилася на тім. Заступник предсідника церковного (парохіяльного) комітету, родом лемко, людина письменна й розумна, шепнув мені зараз на другий день, що найближчий щомісячний кураторський мітінґ буде дуже бурхливий саме через той „псалом"... Це справдилося. Ждав я на мітінґ затурбований, але й ще з більшою цікавістю, хто видвигне цю справу і в який спосіб порушить її

(Далі буде).

¹) Дивіться, осли, як треба писати псалом!

НОВИНКИ.

— **Подяка.** Їх Ексцеленція Митрополит Шептицький зволив ласкаво жертвувати для Українського Народнього Музею „Гуцульщина" ім. о. Йосафата Кобринського при Народнім Домі в Коломиї три кубічні метри кедрини з решти своїх запасів на музейний інвентар. За цей цінний і шляхотний, тепер такий дуже рідкий матеріял Управа Музею „Гуцульщина" складає оцим Їх Ексцеленції щиру подяку.

— **Львовяни, позір!** В неділю, в понеділок і вівторок (5., 6. і 7. липня ц. р.) приступлять до Вас на вулицях і площах Львова (біля всіх наших установ і церков) збирачі „Рідної Школи" зі скарбонками-пушками та попросять у Вас жертви на „Рідну Школу". Не відмовте їм її, лиш дайте їм її так щиро та сердечно, як жертвенна й безкорисна і невпинна є праця цієї установи для Львова, львівського повіту та цілої нашої Батьківщини! Львовяни! Дайте доказ, що не лиш у словах цінете цю установу, але й ділом-жертвою вмієте за неї постояти! Хай-же Львів сповнить гідно свій обовязок і вложить у цих трьох днях тисячі на „Рідну Школу"!

— **„Голос Нації".** У Львові почав виходити ще один тижневик — „Голос Нації". За видавця підписаний Жигмонт Процишин, за відповідального редактора Роман Зацерковний. Перше число цього тижневика вийшло з датою 5-го липня 1936 р.

— **Чужинці у Львові.** За перші три місяці цього року приїхало до Львова 12.666 осіб, в того 11.880 польських громадян, 250 австрійських, 114 румунських, 100 німецьких, 55 чехословацьких, 29 мадярських, по 23 болгарських і британських, по 21 американських і латвійських, 18 французьких, 8 китайських, 3 перських і т. д.

— **Львівська статистика** виказує, що кожного дня у місті пересічно 7 пар бере шлюб, 12 дітей приходить на світ, 10 осіб умирає.

— **Роздор у П.П.С.** Справа „Фронту людового" і комуністів спричинила кризу в Польській Партії Соціялістичній. Партія поділилася на два табори: лівий і правий. У проводі лівого табору стоїть ред. Ширек і др Герцталь, у проводі правого — ради. Скаляк, Гадух і голова союзу міських урядовців Гофман. На останньому зібранню ППС. більшість творив лівий табор.

— **Сесія Академії Наук на Великій Україні.** 25. червня ц. р. почалася сесія Української Академії Наук. Сесію відкрив голова Академії Богомолець, який підчеркнув, що перед академією є тепер два завдання: реорганізація на підставі нового статуту і стеження за зростом соціялістичного будівництва. Секретар академії дав звідомлення, зазначуючи, що академія розвивається щораз краще.

— **Чи Соціялістично-Радикальна Партія є легальна.** Окружний суд у Рівному розглядав перед кількома днями відклик С. Паркевича і В. Семенюка, яких кремянецьке старостo засудило на 25 зол. кари за нелегальні збори. Обвинувачені члени радикальної партії зібралися 21. листопада м. р. у домі Паркевича, де відбулася жалібна академія памяти М. Грушевського. Обвинувачені покликуються перед судом на арт. 18. устанoви про зібрання, що на такі сходини дозволяє. Суд постановив зажадати від старости вияснення, чи Соціялістично-Радикальна Партія є легальна.

— **Нові поштові агенції.** В Гуштині пов. Борщів заведено в місцевій агенції телеграфічну і телефонічну службу в обмежених денних годинах. — У Трибухівцях пов. Бучач уруховлено від 5. ц. м. поштову агенцію 3-го ступня.

— **За вірну службу.** Дня 29. VI. 1936 гостили у свого шваґра п. Станька, властителя дібр в Вишенці пов. Городок, презес відкличної палати скарбової у Львові п. Рунцевич і Сікорський, власник дібр у Куляві пов. Жовква. Вечором вийшли вони на полювання качок на новозаложенім рибнім ставі п. Станька. Щоби вигнати качки післали гаєвого місцевого господаря, Пилипа Мальця, який щоб нагнати качки вліз у воду. Кільканацять кроків від берега гаєвий стратив ґрунт під ногами і почав тонути, благаючи ратунку. Коли фірман сказав, що гаєвий потапає, пани сіли на візок і відїхали. Крик потапаючого чув його син, що був недалеко в полі, однак думав, що тато кричить на качки. Тіло Мальця видобули з води щойно другого дня. Ратунок був можливий, щоби тільки були кликнули на людей, а нещасливий потонув залишаючи жінку і діти. Такої подяки дочекався вірний слуга від своїх панів.

— **Новим борщівським старостою** на місце п. Мурмила, перенесеного до білостоцького воєвідського уряду, назначено п. Байля-Бжостинського, б. начальника суспільно-політичного відділу білостоцького воєвідства.

— **Львівська хроніка.** На розі вулиць Рутовського і Скарбківської зударилися два самоходи, при чому інж. Шпербер важко ранений. — Різник Маріян Ольшевський у сварці стрілив до свого шваґра Степана Кучвари. — Стефанію Недопитальську засудив окр. суд на 2 і пів року вязниці за те, що в грудні убила в суді Войтіха Дучмінського, який не хотів признати, що є батьком її дитини. — На вул. Городецькій невідомий шофер переїхав залізничника Михайла Панькова. — 19-літнього Володислава Войтинського постpілив болгарський огородник з Кривчиць, якого він намагався обікрасти.

— **Гімназійна абітуріентка злодійкою.** У Станиславові засудили на 6 місяців вязниці з припиненням гімназійну абітуріентку з Ченстохови Розалію Ґрін за те, що у залізничій почекальні намагалася обікрасти валізку. Обвинувачена заявила, що до крадежі довів її голод; від 6-ох місяців вона без праці.

— **Голодівка безробітних.** 50-х безробітних з міста Здунської Волі домагалося у міській управі праці. Коли їхні заходи виявилися безуспішними, вони розложилися під будинком маґістрату і почали голодівку.

— **Любовні порахунки.** 30-літній парубок з околиць Ліська Іван Маюк поранив вистрілом з кріса 24-літню Анну Шоломийську, яка не хотіла за нього вийти, опісля ранив її вітчима.

— **Варшава під водою.** Нині рано шаліла у Варшаві громовиця. Вода залила сутерини деяких нижче положених домів.

— **Дальші жертви „Феніксу".** Варшавська адвокатська рада припинила у правах виконувати звання двох адвокатів: Гутмана і Базилера, арештованих у звязку з аферою „Фенікса".

— **Жиди проектують бойкот мяса.** Минулого четверга відбулася у Варшаві нарада рабінів у звязку з проектованим розпорядком про ритуальний заріз. При тій нагоді виринула справа бойкоту споживання мяса. Цей бойкот хочуть жиди примінити, як протест проти згаданого зарядження.

— **Варшавський комбінатор.** Варшавська поліція арештувала осібняка, що під призвіщем д-ра Станислава Закшевського виступав як „тибетанський лікар". Він умів при допомозі своєї нешлюбної жінки зробити собі таку рекляму що наївні люди платили тисячі чудотворному лікареві з Тибету. По арештуванні виявилось, що це не лікар, тільки фризієр і називається направду Шльойма Пельтман.

— **Також „пріма апріліс".** У Варшаві засудили на пів року вязниці римаря Карла Вишомірського, що на 1. квітня „на жарт" дав свому товаришеві напитися сірчаного квасу.

— **Десять тисяч ошуканців у Філядельфії.** Поліція у Філядельфії виготовила список обманців. Він обіймає 10.000 імен, поміщених у 13 альбомах. Вони обіймають кишенкових злодіїв, готелевих ошуканців, ґрачів або й інших кримінальників. Все це робить поліція, приготовуючись до конвенції демократичної партії, яка починається тут на другий тиждень. Провідники демократичної партії зїдуться до Філядельфії вже з кінцем найближчого тижня.

— **Нові документи про Вагнера.** В архіві однoї баварської школи найдено незнані досі документи Вагнера, а саме його лист і коректу фортепіянового витягу „Майстерзенгерів". Останній документ цікавий тим, що поправки і замітки на партитурі вказують на спосіб праці Вагнера.

— **На вітрильниках через океан.** На днях вибирається з Ню Йорку цікава прогулька. Понад 30 вітрильників, що належать до ріжних національностей виїздить з Ню Йорку через океан до Савтгемптон (Англія). Довжина човнів, що беруть участь у прогульці, 17—18 метрів. У спортових колах слідкують за цією небуденною імпрезою зі зрозумілим зацікавленням.

— **Ювилейні свята у Велеграді** відбуваються на підставі уложеного пляну. Число паломників і зїздів — головно в часі літних вакаційних місяців — росте, а беруть у них участь люди всіх станів і ріжних політичних переконань. Ювилейні свята зорганізовані на платформі неполітичній і загальнодержавній, при чому від початку цього року ведеться велику пропаганду при помочі преси, брошур, пошти та спеціяльно окремого бюлетину, що виходить у Велеграді. Не диво, що зацікавлення ювилеєм у цілій Чехословаччині велике. Впорядчики свят постановили використати те велике зацікавлення населення і повести між ним грошеві збірки на віднову величавого велеградського храму. З тією метою видано відозву до населення, що зачинається словами „Народе Ческословенски", підписану Апост. Нунцієм Саверієм Ріттером, примасом Чех, кард. Кашпаром, моравським митрополитом архиєп. Пречаном, премієром Годжею, предсідниками обох палат чехословацького парляменту, усіми єпископами, в цьому числі й обома нашими греко-католицькими, і найвизначнішими представниками політичного, наукового і мистецького світу. В днях 15—19 липня відбудеться світовий Уніоний Конґрес, на який вибираються і представники нашої Церкви.

— **Щоб бути горожанином — треба прислужитись державі.** Американський суд відмовив чотирьом людям горожанських паперів на тій підставі, що вони побирали допомогу з прилюдних фондів, отже не причинялися до скріплення сили Злучених Держав. Двох із них були італійці, один турок, один із Нікараґуї. Хто побирає допомогу, той не може підтримувати уряду Злучених Держав — міркував суддя Вейн Бора, що відмовляв права горожанства.

— **Як торгує Форд.** Від часу свого іствування, за 33 роки, Форд Мотор Компані продала 24,500.000 автомобілів та інших додаткових виробів на загальну суму 12 міліярдів 951 міліонів, 338 тисяч і 28 дол. (12,951,338.028 дол.) З цих грошей виплатила компанія Форда 12.109,321.884 дол. за роботу, матеріяли й на податки. За ввесь той час заробив Форд на чисто 782.016.144 дол., отже менше, ніж видатки на втримання всього підприємства лише в одним останнім році. Такі цифри подав до прилюдного відома представник Фордової компанії Вілям Камерон, з Дітройт. Він обраховує чистий зиск Форда пересічно по 20 дол. на одним автомобілі.

— **Населення Румунії.** Як виказують найновіші обчислення, Румунія має тепер 19,196.071 мешканців.

— **Приятелі в нещастю.** Підчас останньої повені в Айзербайджані, найшли ученики в одній затопленій школі заяця і шакаля. Оба вони сховались між лавки, щоб перечекати небезпеку. Страх перед спільною небезпекою зробив із шакаля і заяця приятелів.

— **Термометер людських пристрастей.** Один американський інжинір придумав термометер, який міряє атмосферу... на зборах. Термометер має форму великої скляної рурки, що наповнена світлянним червоним стовпиком. Поруч рурки уставлена дошка з поділкою від 1—100. Спеціяльні мікрофони получені з термометром реєструють всі звуки і шуми і залежно від них стовпик підноситься або паде. Пробу з цим термометром зробили в Америці на передвиборчих зборах. На зборах, де проголосили кандидатом на президента Рузвельта, термометер підскочив на 94 і тримався на цій висоті пять хвилин. На республиканських зборах термометер показував тільки 85.

— **Папа про моральність фільмів.** Папа вислав до єпископату Злучених Держав енцикліку в справі морального піднесення і виховного значіння фільм. В енцикліці похвалив папа поставу американського єпископату і вірних супроти неморальних фільм. Папа піддає єпископам думку, щоб вони щороку збирали від вірних приречення, що не ходитимуть на неморальні фільми. Одночасно пропонує укладати листи, які клясифікували б фільми на підставі їх моральної вартости. Такі листи слід оголошувати теж в інших краях.

— **Наполеонські роковини.** В 1937 році припадають 125-ті роковини походу Наполеона Бонапартого через Литву. З тої нагоди появиться в Ковні монографія, присвячена наполеонській армії на Литві. На домі, де мешкав Наполеон, вмурують памяткову таблицю.

— **Паша з... галузок.** Кому це видається неймовірним, нехай прочитає совітську „Правду“ з 1-го липня, де найде телеграму зі Самари про плян заготівлі паші з галузок. Підчас першої пятирічки в роках голоду, паша з галузок була признана, як одно з досягнень науки агротехнічної. Біда тільки, що результатом уживання такої паші була страшна смертність худоби. Це так, як той циган, що привчав коня, щоби кінь обходився без харчів. Довів до того, що кінь їв денно тільки пів склянки вівса, ще трохи бракувало був би коня відучив і від цього, — але кінь здох.

— **Тортурами примушував до вірности.** В Парижі арештували одного альжирця, що знущався над своєю любкою та тортурами примушував її до вірности. Він зробив собі нагайку, якою збивав дівчину до непритомности. Потім сковував її руки на плечах і завішував на 48 годин на стелі. Альжирця арештували і найшли у нього нагайку, кайданки і шнури, що потверджували зізнання його любки.

—o—

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ВА БАНК!“
Комедія на 3 дії *П. Франка*.

Любов на перший погляд ударяє в голову, як грім і цим можна пояснити собі поведінку молодця, який маючи 10 шилінгів у кишені запрошує у великопанськім готелі на вечеру багату, молоду даму, сільніше двох її знайомих мільйонерів, їше пізніше залишається в тім самім готелі у найкращім княжім апартаменті, щоб відсунути таким княжим жестом найстрашніший момент свого пориву — рачинець рахунку. Ситуація весела і гумор її змінює повазний приятель молодого легкодуха, що хоче рятувати його перед скандалом і виявицею, ввесь час задиханий, схвильований і переляканий. Глядач тішиться двома можливостями: що молодця здемаскують і скинуть із сходів або він несподівано стане великим паном. Автор має ще третю можливість.

Комедія легка, безпретенсіональна, із дуже добрими артистами у чоловічих ролях. *м. р.*

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — СКАЛА.

В цю неділю розіграє І. дружина України товариські змагання зі Скалою у Стрию. Початок: год. 5.30 пополудні. Ввесь дохід призначений на дитячі садки Р. Ш.

НОВА ПЕРЕМОГА „ДОВБУША“.

Цьогорічний мистець копаного мяча на Буковині, українське спорт. т-во „Довбуш“, збільшив знову число своїх перемог — мабуть на злість усім тим „невидним силам“, які стараються даремне спинити дальший розвиток нашої спортової установи. Дня 29. VI. „Довбуш“ переміг букарештенську лігову дружину „Спортул Студенцеск“ 2:1. Як відомо, „Довбуш“ виграв уже кілька змагань із передовими румунськими дружинами, але цим разом доказав, що не тільки здобув перемогу для своїх жовто-блакитних барв, але й уміє гідно та по спортовому протиставитись і технічно сильному противникові.

Бажаємо нашим змагунам дальших таких перемог, які переконали би Румунський Спортовий Союз, як недоцільно є робити „Довбушеві“ всякі можливі труднощі в його змаганнях добитись до ліги. Боєздатности і технічного вміння спортової дружини не зменшать відомі офіціяльні методи. Навпаки.

Таксамо не по европейському було унеможливити виїзд „Довбуша“ до Львова на ювилей „України“ — і з другої сторони домагатись від української дружини щоби грала в користь всяких „загальних цілей“...

„Довбуш“ мав свого часу і своїх „рідних“ противників, які добачували й теоретизували, що існування „Довбуша“ в даних обставинах є „властиво шкідливе“. Тішить нас, що ці замотиличені кирилиці вже затихли, ба, навіть уже вихвалюють діяльність „Довбуша“... Добра постава і постійні виграні нашої дружини переконали тих показових „патріотів“, яку велику пропагандивну діяльність виконує „Довбуш“, що навіть унеможливлюють його виправу „за границю“. О-ко.

ЗА ВХІД ДО ЧЕСЬКОЇ ДЕРЖ. ЛІГИ.

В цю неділю (5. VII.) грає ужгородська Русь у себе дома за вхід до чеської державної ліги з С. К. Градец Кральове, а в Моравськім Шенбергу прийме С. К. Меріш Шенберг Вікторію Жіжков. Батя Злін у неділю не грає.

При цій нагоді зазначимо ще, що С. К. Русь розіграла в неділю 28. м. м. тов. змагання з Младоболеславським С. К., які покінчились ремісово 2:2 (2:0). Як попереднього дня у Празі, так і в Младоболеславі ужгородські змагуни здобули собі гарною, інтелігентною грою великі симпатії публики. Перед змаганнями у Младоболеславі дружина Руси відвідала могили двох грачів младоболеславського клюбу, що згинули у недавній автомобілевій катастрофі, поклала вінець на їх могилі та відспівала „Вічную память“.

Дорогу до Праги й назад відбула Русь тримоторовим літаком чсл. державної аеролінії, чим започаткувала нову еру в історії спорту ЧСР, переборюючи віддаль у просторі й часі наймодернішим засобом сполуки. Тому, що грачам Руси не шкодила навіть висота 4500 метрів, у якій вів літак аж до самої Нітри веселий і досвідчений пільот п. В. Корда, вирішив провід Руси й надалі користати з обслуги літаків, якщо калькуляція коштів подорожі буде вигідна.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, ілюстрований популярно-науковий журнал-місячник. Львів, липень-серпень 1936. Р. IX. Ч. 7-8. Зміст: Володимир Дорошенко: Олександер Конигський — з нагоди століття смерти (1 порт.). — А. Потоцький: Острів тисячі мотуярів (4 обр.). — Ол. Хорностай: Ой, поля, ви, поля! (вірш). — Др. Бойко: Самашинки. — І. Вербяний: Нові посліди зі досліджування маток і робітниць бджіл. — Володимир Барагура: Литичі гри та забави. — Я. М. Березі: „Чуйся, господар, в пірю“ — обжинкові звичаї з села Ворочева Підлиск (3 обр.). — О. І. Бочковський: Палестина в жиди — просіонізм та національне відродження Ізраеля (1 мапа і 5 обр.). — Ярослав Рудницький: Українські відособові географічні назви. — Василь Пачовський: Князь воїнів чи князь-правитель? (2 обр.). — Мусій Колоненко: Заповіт Ярослава Мудрого (вірш). — Ярослав Гординський: Українська повість на совітській Україні (7 порт.). — О. Локшинський: Камфора та цілюлоїд. — Василь Пастущин: Про індоевропейські мови та індоевропейську прабатьківщину. — Юрій Крохмалюк: Радіокерування на віддаль. — Вв: Десятьліття „Просвіти“ в Харбіні (1 мапа і 1 обр.). — Д-р Антін Горбачевський — вісімдесятьлітник. — Л. Лисевич: Кілько коштує гри (2 обр.). — С.: Про народини та смерть людей. — М. Возняк: Олександер Кониський і Ілят Онишкевич (до звязків Кониського з Буковиною). — со: „Третє око“. — Б. Р.: Заідки взялися сірники. — дв.: Успішний дія на попечення та попарення. — С.: Спосіб на налогових пяниць. — Калістрат Добринський: Цвіт папороті в українських народніх віруваннях (1 обр.). — В. Ков.: Дещо про японську молодь. — Володимир Січинський: Дещо про мистецтво азійських народів (2 обр.). — В. Гий: Дешеві хати на одну сімю (7 обр.). — Іван Черпак: Водопровідні вдадження в ростин (4 обр.). — Стр.: Цукор із жоржин (далій, георгиній). — Іван Маркус: Старі дерева (1 обр.). — О. Цинкаловський: Волинські церкви-твердині (2 обр.). — Франц Коковський: Рибальство в сянішкому повіті (8 обр.). — Е. Жарський: XI. Олимпійські ігрища (1 обр.). — Додаток: Павло Алепський: Подорож Патріярха Макара (конець). — Нові журнали та книжки

Олімпійський репортаж. **Мінхен** (405.4) 18.00, 19.00 Популярна музика. **Букарешт** (364.5) 19.15 Скрипні. 20.30 Концерт Бетовена. **Будапешт** (549.5) 17.00 Сальонова музика 21.50 Циганська музика. **Міляно** (368.6) 11.30, 19.00 Легка музика. **Рим** (420.8) 22.15 Танкова музика.

Львівське радіо.

Неділя, 5. липня 1936.

8.00, 11.57 Сигнал часу, 8.03 Ранішній денник, 8.45 Гутірка для села, 8.55 Програма, 9.00 Богослуження, 10.30 Польська творчість з гр. пф., 11.45 За працю для артистів, 12.03 Ранішня музика, 15.00 Людовий обрядовий рік, 15.20 Реклямовий концерт, 15.30 Для розваги з гр. пл., 16.30 Репортаж з життя, 17.00 Концерт солістів, 18.00 Театр Уяви, 18.00 Підвечірок при мікрофоні, 20.20 Відвага пані Сетлайф — скеч, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірний денник, 21.00 Весела львівська хвилина, 21.30 Концерт, 22.00 Спортові вісти, 22.20 „Нехай маленькі діти солодко сплять".

Понеділок, 6. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.30 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий концерт, 12.55 Суспільна гутірка, 13.00 Вокальне попурі з гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 14.30 При чорній каві з гр. пл., 15.30 Господарські вісти, 15.45 Конкурс лісних співаків, 16.00 Популярний концерт, 16.45 Збірне харчування в лісі, 17.00, 18.00 Фортепіяновий ресітал, 17.30 Пісні, 17.50 Відпустка і лови, 18.20 Д. Рож про сучасну культуру, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 20.55 Актуальна гутірка, 19.00 Авдиція для вояків, 19.30 Спів, 20.00 Легенда про місячну сонату, 20.30 Торпедою до Августова, 20.45 Вечірній денник, 21.00 Оперецкова музика, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Танкова музика.

Вівторок, 7. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий концерт, 12.55 Ракочі в музиці з гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 14.30 У веселім городці з гр. пл., 15.30 Господарські вісти, 15.45 Скринька П. К. О., 16.00 Легка пісенька з гр. пл., 16.45 Гетьман Жолкевський у Москві — відчит, 17.00 Концерт, 17.50 Любчик — правда і легенда, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Скринька для дітей, 18.15 Легка музика з плит, 18.25 Майор Т. Вирва-Фургальський, 18.35 Програма, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Веселий концерт, 20.00 Дух воєводи — комічна опера; підчас першої перерви вечірний денник і спортові вісти, другої перерви — варштат історичного повістяра.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.53—39.10, Дол. американські 5.29 і 1/8 — 5.26, Доляри канадійські 5.27—5.23.50, Фльорени голянд. 360.72 — 359.00, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.24 — 172.40, Фунти англ. 26.59 — 26.43, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 19.90—19.50, Корони данські 118.74 117.20, Корони норв. 133.63—132.65, Кор. шв. 137.18—136.15, Ліри італ. 35—33, Марки фін. 11.72—11.55, Марки нім. 137 — 132, Пезети еспан. 63.00—61.50, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 145—140.

Акції.

Банк Польський 101, Лільпоп 13.

Папери.

3 прц. інвестиційна 76, інв. серійна 68, серії 77, 5 конверс. 49.50, Дол. 68.75— Дол. 48, Стаб. 52—53.

Заставні листи: Банк Гіпотечний 4 прц. 40—42, 4 і пів прц. 42—44, 5 прц. 50—52, Т. К. З. 4 прц. 38.40, 4 і пів прц. 41.50 —43.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дні 4-го липня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно в експортових опакуваннях две вачет	2.20 „
1 л. молока	0.13 „
1 к. яєць	2.65 „

Тенденція на масло звижкова, на яйця на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 4. VII ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвір'я птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички І. кл.	1.00 зол.
Качки товщені І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг І. кл.	1.00 „
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні; тенденція на курята звижкова, на індики, качки, курки звичево вдержана.

Шукаєте праці? --

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника!

ОПОВІСТКИ.

Виділ Українського Інституту для дівчат у Перемишлі прийме 200 інституток-учениць середніх, фахових і виділових шкіл м. Перемишля. Оплата 60 зол. місячно (600 зол. річно). Вписове 25 зол. одноразово. Батьки, що мають дві доньки, дістануть знижки, а ті, що мають три доньки платять лише за дві. Подання в справі принятти вносити найдальше до 20. липня ц. р. на адресу: Перемишль, Татарська 4. Подань батьків, які мають залеглости в Інституті, Виділ розглядати не буде. Приняті до Інституту дістануть повідомлення в перших днях серпня. 2356

ЛІТНИЩА

ПАНСІОН „МАЛЯВА" в Дорі к. Яремча поручає соняшні, бальконові кімнати з добірним харчем. Без долучення марки не відповідають. 2258 4—4

ДОРА. Першорядний пансіон „САРЕНКА" (в українській управі) в прегарному положенні, біля стації, поручає соняшні кімнати з великими верандами. Добірний харч. Ціни низькі. 2339 2—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

З ДО 4 ТИСЯЧІ ЗОЛОТИХ позичу або вложу до рентовного підприємства у Львові або у більшім осередку на провінції. Праця з винагородою 150 золотих. Зголош. Адм. „Діла" під „Зредукована вчителька". 2334 3—3

ВДОВА ПО СВЯЩЕННИКОВІ шукає місця господині у священника. Зголошення слати: Болехівці, п. Дрогобич, Неонілля Гвоздик. 2368 2—3

ЖІНКА середнього віку шукає заняття ГОСПОДИНІ, найрадше у самітного священника або старшого пана. На бажання може служити свідоцтвами. Зголошення приймає Анна Гребенюк, Камінне, п. Тисьменичани, повіт Надвірна. 2384

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ВЖЕНЮСЯ скоро з панною до літ 28, маю добру посаду, маєток, літ 35. Неанонімові, скорі оферти із знимкою слати до „Діла" під „ОКАЗІЯ". 2376 2—2

ШУКАЄ ЖІНКИ, кравчині або панни з доброї рідні, яка внесла би до підприємства 5.000 зол. віна, кавалір з середньою освітою, власник реальности і крамниці. Зголошення до Адм. „Діла" під „Дружина". 2383

КУПНО - ПРОДАЖА

ПАРЦЕЛЯ 380 сяжнів по 7 зол., догідні сплати. електрика, вода, чудовий вид з гори і гарне, спокійне місце. Вкаже: Людвик Бучинський. Кривчицька кольонія, вул. Утіхи 37 а. 2352 2—9

КОЛОМИЯ СЕРЕДМІСТЯ дім з городом до продання. Запити до Товариства Реклями, Краків, Фльоріянська 25, „Льоката". 17/98

ОКАЗІЯ! Продам дім, 4 покої кухня, комфорт, з фронту городець. **Ціна 20 тисяч, вклад 16 тисяч.** Зголошення: вул. Бічна Дунін Борковських 8. Ріcc. 2380

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

МОЛОДОГО енергійного інжиніра-механіка або електротехніка з адміністраційним хистом прийме поважна українська установа. Зголошення під „Інжинір". 7/9 1—2

МЕШКАННЯ

ДВОКІМНАТНЕ мешкання до винайму, Театинська 3. 2382

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА**, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 39-60

МОТОЦИКЛІ „Triumph" ціни фабричні — продає МІХАЛЬСЬКИЙ, ЛЬВІВ, ФРЕДРИ СІМ. 2338 2—5

ЗА КАРТКИ заставні, срібло, брилянти, біжутерію платимо найбільше — ВАН-ДЕР, ШАЙНОХИ 1. 2278 3—3

НАПРАВА ВІЧНИХ ПЕР „ПРЕЦИЗІЯ" РУТОВСЬКОГО 12 — РИНОК 29 (брама Андріоллі). 2295 5-10

ВАННИ ЦИНКОВІ, балії, **НАСІДІВКИ**, великий вибір **ЗАЯЦЬ, Оссолінських чотирнацять.** 2331 3—10

ВЗОРИ ДО ГАПТУ, відбивання, артистичне виконання, ГЕТЬМАНСЬКА 24, ПРОТИ ВЕЛИКОГО ТЕАТРУ. 2361 3-5

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську заміняємо на наймодніші матеріяли бельські. ТЕЛЕФОН 270-25. 2378

КУПЕЛЕВІ строї з нагрудниками виконує, молями знищені направляє. ТРИКОТАРНЯ. Пілсудського 27. 2379

ОГОЛОШЕННЯ.

ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД

Осипа Зельцера

ЛЬВІВ, САПІГИ 25, тел. 210-53

отворений через цілий вакаційний час.

2330 4-12 **Знижені ціни.**

КОСМЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ І ЛЯБОРАТОРІЯ

Д-ра О. Тушицького

ЛЬВІВ, СОФІЇ 3, ІІІ.

Усуває аномалії цери, бородавки, пігменти, волосся, близни, дзьоби і плями, масажі, тривко усуває зморщки, жилки і відмороження власною методою.

Урядово затверджений 4-МІСЯЧНИЙ КУРС КОСМЕТИЧНИЙ. 2305 3—10

Просимо **ПАМЯТАТИ**

що гарне, знаменито викінчене **БІЛЛЯ**

для **ПАНЬ, ПАНІВ І ДІТЕЙ**

купуємо в найдешевшій, відомій краківській фабриці **„ПАВ"**

ЛЬВІВ СИКСТУСЬКА 1. 2348 3-4

ДЕЗИНФЕКЦІЯ ПОМЕШКАНЬ

NEWEGAZ

Блощиці, молі, також усі шкідники вигублює хемічними газами в кількох годинах **під гарантією, — не шкодить домашнім знарядам.** Виконуємо також чищення стін, систем, „віруванця" і циклінування підлоги. „НЕВЕГО" Львів, Сенаторська 9. тел. 236-51. 2202 11-?

Велике тягнення 1, 6, 7, 8 липня ц. р.

ГОЛОВНІ ВИГРИ

Золотих 500.000

і долярів 12.000 у золоті

Вплати 1. рату зол. 3.80 на ДОЛЯРІВКУ або 5 зол. на 3% ІНВЕСТИЦІЙНУ, а відворотно дістанеш документ продажі з приділом щасливої облігації на яку присуговує тобі відразу право гри, а яку найдеш тільки

в Домі Банковім

Г. і А. ҐРІНДЛІНҐЕР

ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА 8.

Тел. 276-42. П. К. О. Ч. 413733.

РОВЕРИ

частини до них, також виряд ситківковий, футболевий та інше купиш найдешевше у фірмі

РОЗЕНМАН

ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 26. Тел. 219-61.

Варштат до направ на місці. 2369 2-5

Dr. OETKER

Заступник: Вольфрам і Розенкранц. — Львів, Пілсудського 11.

Просимо жадати постійно і всюди не зрівнаної книжки з приписами Д-ра А. Еткера п. н. „Добра господиня сама пече". Дістати можна у заступника і в усіх книгарнях. Ціна 50 сот. 7/9

ДЛЯ ДОПОВНЕННЯ ОСВІТИ ПРИВАТНІ КУРСИ

„ЗНАННЯ" („Wiedza")

КРАКІВ, ВУЛ. ПЕРАЦЬКОГО 14.

Приготовляють на збірних лекціях, а також листами. — Приймають вписи на новий шкільний рік 1936/7 на:

1) **Курс матури гімн.**; 2) Курс матуральний дворічний, повторний; 3) **Курс середній**: 5-та і 6-та кляса гімн., 4) **Курс нижчий**: 1. і 2. кл. гімн. нового типу; 5) Курс 7-кл. школи народн.

УВАГА: Учні курсів кореспонд. дістають що місяця **цілий науковий матеріял** і теми з 6-ох предметів до опрацювання. Обовязкові іспити (кольоквія) 3 рази у шкільн. році.

ВИКЛАДАЮТЬ ЗНАМЕНИТІ ФАХОВЦІ. Науковий матеріял опрацьований тільки у польській мові. НИЗЬКІ ОПЛАТИ.

НОВІ КНИЖКИ.

ПАТРІОТИЗМ — Д. Донцова. Ц. зол. 1.—
ТАЄМНИЦЯ ОРГАНІЗАЦІЇ — Д. Варвака. Ц. зол. 1.50.

Дражливі питання: в чім сила дійсного патріотизму? В чім сила організації? — порушені в цих книжках ЧВЕРТЬМІСЯЧНИКА ВІСТНИКА, як теж в останній VII—VIII книзі „Вістника", в якій м. ін. знайдете — крім поезій Мосендза, Клена, Маланюка і ін., спомини В. БІРЧАКА статтю про останні віdли у Львові (Р. Юнака), про „Згоду в сімействі" (ДМ. ДОНЦОВА), про Комінтерн у Союзі Народів, про МАСОНЕРІЮ та інший багатий матеріял. — Ціна зол. 4.40.

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Чарнецького 26, м. 21. Чекове конто П. К. О. 500.371.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" 50 сот.

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 31-75

Повідомлення.

Повідомляємо, **що ми перенесли наш склад паперу, тектури і переплетничого знаряддя** із вул:

КАЗИМИРА ВЕЛИКОГО 9.

до нового льокалю при

вул. Леґіонів 37.

в подвір'ю (Дім Рентшнера).

Тел. 261-67.

Я. Барах і А. Шнайдер.

Тільки золотих 5·—

тривка ондуляція з 6-міс. гарантією.

САЛЬОН ЧЕСАННЯ ПАНЬ,
Сикстуська 8. (вхід через браму). 2-1

За редакцію відповідає Олександер Костик.

Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.